

Štev. 20 (500)

V tekstnem delu: enostolpčna petlitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 450 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din, Mali oglasi: beseda 1 din, Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

(Gl. str. 5)

»Temps« piše, da si Nemčija in Italija še nista na čistem, kako naj razdelita vplivnostno območje v Južnovzhodni Evropi, in da sta zato oboje položili podpis vojaške zveze.

500

Živimo v dobi milijonov in milijard. Število, ki nima vsaj šest mest, nas nič več ne gane.

Gornje število ima samo tri mesta. In vendar je za nas večje in lepše kakor za druge milijoni in milijarde.

Ker nam ni samo z dvema ničlami polepšana petica, ampak neskončno več: simbol trdne volje in trdega dela, pa hkratu simbol zadoščenja.

Kakor vsako število, se je tudi to začelo z 1. In še preden je bila 1 odšeta, se je že porajala 2. Pod nezaprano diktatoru koledarja, ki ne vpraša, kako. In za 2 je morala priti 3. In za njo 4. Zmerom v enakem razdobju, a s čedalje hujšim napotkom. Samo tisti, ki vidi za kulise, ve, koliko volje in požrtvovalnosti je treba za nanizanje te vrste števil. Javnost te volje in požrtvovalnosti ne more videti; javnost vidi samo to, da jih predmnoži pri tem štetju omaga.

Pri tistih, ki ne omagajo, se niza-jo te številke teden za tednom, mesec za mesecem, leto za letom. 52 jim je vselej mejnik; potem se začne štetje iznova. A takrat gre že lažje kakor spočetku; tudi za tistega, ki vidi za kulise. Vztrajnost dobi prej ali slej svoje plačilo. Čim dalje se vrsta razteza, tem lažje se vrsti številka za številko. Iz malega raste veliko, ne samo po količini, ampak tudi po kakovosti; primerjava med 1 in 500 to najlepše pokaže.

»Družinski tednik« slavi skromen jubilej: danes izide njegova 500. številka. Toda »Družinski tednik« se dobro zaveda, da bi mu samo trdna volja in trdo delo njegovi izdajatelji nikoli ne prineslo današnjega simbolnega zadoščenja. Zato posveča te vrstice v prvi vrsti njim, ki imajo največjo zaslugo za napredek njim in nam enako dragega tista:

Vam, tisočem in tisočem zvestih naročnic in naročnikov, bralcev in bralk;

Vam, ki vam je »Družinski tednik« postal nesebičen prijatelj in svetovalec;

Vam, ki ste nam porok, da se naši mejniki pri 500 šle začno.

»Družinski tednik«

Politični teden

Dr. Korošec o domači in mednarodni politiki

V nedeljo je bil v Celju banovinski šah mladine JRZ. Na shodu je bil glavni govornik predsednik senata dr. Korošec. Dejal je med drugim:

»Našo notranjo politiko izpolnjujeta dve osebnosti, predsednik vlade gospod Cvetković in voditelj Hrvatov dr. Maček. Razgovorjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar niso bili ti razgovori tako resno in pošteno zasnovani, kakor so danes. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnimi pesimizmom. Če se tu in tam pokaže težkoče, nas to ne sme čuditi in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ko ga prej celih 20 let ni bilo mogoče načeti. Spremljajmo te važne dogodke z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države. Glede naše gospodarske politike sem rekel že zadnjič, da se naše gospodarske razmere razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj našega gospodarstva je zdrav in trden.

Da je važnost mnogih notranjepolitičnih vprašanj stopila zdaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo, če se sporazum poretči, marsikatera notranjepolitična vprašanja dobila drugo smer in drugačno ureditev. Ni pa nobenega vzroka misliti, da bo glede organizacije JRZ nastopila kakšna sprememba.

Slika zunanjepolitičnih razmer se v naših dneh tako spreminja kakor slike v kaleidoskopu. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, je jutri že spremenjeno. Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, ki ga je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. knežinji Olgi. Vsi se veselimo tudi izjav simpatij in prijateljstva iz ust odločujočih italijanskih političnih činiteljev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina. Kar se tiče splošnega zunanjepolitičnega položaja v Evropi, pa mislimo, da je nevarnost za vojno že minila. Prosimo ljudstvo samo, naj se ne da begati po ljudeh, ki nič ne vedo, ali pa mu ne želijo dobro. Posebno jih prosim, naj ne nasedajo komunistom, ki peljejo v vojno in končno v svetovno revolucijo.

Tragična zgodba o 'vampirju'

Zaradi namišljenega 'vampirja' brat po nesreči ubil brata

Leskovac, maja.

V mnogih krajih naše države ljudje še trdno verujejo v razne vraže, coprice, strahove, spomine in celo v 'vampirje'. Tako tudi v vasi Stojkovcu blizu Leskovca. Tamošnji kmetje so že večkrat trdili, da so videli vampirja, celo tako daleč so že šli, da so lani izkopali neko truplo in ga položili na sonce, da bi 'vampir' zbežal iz njega. Orožniki so imeli že tedaj dosti dela, da so lahkoverne ljudi razgnali in jih kolikor toliko prepričali, da v razpadlem truplu ni vampirja in da ga sonce ne bo odgnalo, pač pa samo strahotno usmradilo.

Letos se je bajka o 'vampirju' ponovila. Tragično je posebno to, da je terjala ta vraža popolnoma nedolžno žrtev, življenje komaj petnajstletnega fantiča Jovana Džordževića. Stvar se je odigrala takole: pred dobrim mesecem je v Stojkovcu umrl kmet Trojan

Petković. Pravijo, da je zelo težko umrl in da je na mrtvaškem odru skočila mačka preko njegovega trupla. To pomeni, da njegova duša se v grobu nima miru in da se je spremenila v 'vampirja', ki hodi po vasi in straši poštene ljudi.

In res so kmetje pričeli trditi, da v bližnjih gozdovih straši, da se vampir prikazuje ljudem in da išče prave žrtve. Ljudje so se pričeli tako bati, da niso več sami hodili na ceste, posebno, ko je padel mrak. Vampirja so videli in slišali na vsakem oglišču; večkrat so se kmetje pomenkovali, da ga bodo šli počakati in ga bodo pregnali.

Te dni sta se brata Džordžević in Jovan Džordžević vračala zvečer od sosedov domov. Pri sosedovih so se kajpak spet pomenkovali o vampirju in oba brata sta bila od tega pomenka kolikor toliko razburjena, posebno Jovan. Ko sta prišla domov, sta kmalu

legla. Sredi noči se je pa Jovan, mlajši brat, zbudil, skočil pokonci in zavpil: »Glej, glej tam je vampir!«

Stekel je proti oknu, skočil skozenj in izginil v noč. Njegovo vpitje je prebudilo tudi Džordža. Ko je slišal nekaj o vampirju, je pograbil puško, ki je visela na steni nad posteljo in stekel v temo. Bila je temna noč, komaj da je videl dva koraka pred seboj. Daleč v temi je zagledal belo postavu, kako krili in teče proti njemu. Misleč, da je to vampir, je napol petelina in sprožil. Z zamolklim krikom se je postava zgrudila na tla. Ko je nekaj trenutkov pozneje Džordž pritekel bližje, da bi si na lastne oči ogledal zločinskega vampirja, je pred seboj zagledal Jovana — v zadnjih vzdihljajih.

Takoj se je zbrala vsa vas okrog nesrečnih bratov. Ubogi Jovan je med pomilovanjem vseh vaščanov izdihnil v bratovem naročju.

odpoval italijanski zunanji minister Ciano. — Nemška vlada je pozvala nemškega veleposlanika v Turčiji von Papna, naj se takoj vrne v Berlin.

Švabsko-nemška prosvetna zveza (KULTURBUND)

V LJUBLJANI

V mariborskem »Večerniku« beremo:

Dne 4. aprila t. l. so po § 37 pravil izvolili v navzočnosti 26 članov krajevnih odborov gornjega društva. Rednih članov šteje društvo 29. To so:

Erik Halbensteiner, prokurist, Privoz 20; Ivan Ledl, arhitekt, Gospodstva 4; Ivan Koch, stud. mont., Kapiteljska ul. 7; dr. Erik Zeschko, trgovec, Erjavčeva 18; dr. Franc Schley, odvetnik, Erjavčeva 21; Erich Jeglitich, zas. uradnik, Livarska 7; dr. Josip Staudacher, zdravnik, Nunska 8; dr. Franc Poje, odvetnik, Cesta na Rožnik; Gustav Tönnies, inženir; Ivan Nagy, trgovec; dr. Adolf Kaiser, viš. dež. sod. svetnik v pok.; Anton Schuster, hiš. pos., Nunska 8; Vincenc Wutti, trg. zastopnik; Walter Wutti, jurist; Walter Hönigmann, mediciner, Resljeva 23; Egon Püchler, trg. nameščenec, Bleiweisova 15; dr. Gustav Rodoschegg, zobozdravnik, Mestni trg 17; Otmar Kiffmann, trgovec; dr. Friderik Luckmann, odvetnik, Gradišče 4; Ernest Somnitz, urar in optik; dr. Viktor Schiffer, odv. pripr., Mestni trg 19; dr. Henrik Svoboda, prof. v p.; Egon Galasch, inženir, Pletersnikova 25; Edita Hamann, trgovka, Mestni trg 8; Ninka Luckmann, zasebnica, Gradišče 4; Herta Luckmann, zasebnica, Gradišče 4; Irmgard Strasser, konservatoristka, Kersnikova 8; Julij Elbert, zasebnik, Kongresni trg 14; Otmar Satter, inženir, Vrtača 13 — vsi iz Ljubljane.

Poleg rednih ima društvo še podporne člane.

Avtomatsko telefonsko mrežo bodo razpeli ob vsem Jadranu. Split je že dobil novo telefonsko centralo, kmalu bodo pa avtomatizirali telefon ob vsem našem Jadranu od Sušaka do Ulcinja.

Temeljni kamen za novo pravoslavno cerkev so položili 10. maja na Vračaru v Beogradu prav na mestu, kjer so pred 340 leti sežgali truplo srbskega mučenika sv. Save. V novi cerkvi bo prostora za 10.000 ljudi.

Najstarejši bosanski samostan je 600 let stari frančiškanski samostan

Naša radiofonija v bodočnosti

Minister p. t. t. g. Altiparmaković je dal časnika izjaviti o končni ureditvi radiofonije v Jugoslaviji. Med drugim je izjavil:

»Velikanski pomen, ki ga ima danes v svetu radiofonija v prosvetno-kulturnem in narodnem pogledu, ne dovoljuje, da bi se to vprašanje odlagalo še dalje.

»Naše radijske postaje so na predzadnjem mestu v Evropi. Poslušanje na dobrih radijskih aparatih omogočajo komaj svoji najbližji okolici. Njihovi valovi pa ne prodro v tiste naše kraje, kjer valovi tujih radijskih postaj omogočajo prebivalstvu, da poslušajo na dobrih aparatih najraznovrstnejše programe, koristne pa tudi škodljive našim narodnim interesom. Takšno stanje naše radiofonije je imelo za posledico težko borbo naših zastopnikov na mednarodni konferenci za novo porazdelitev valovnih dolžin pretekli mesec v Montreuxu. Komaj smo si obdržali prejšnje valovne dolžine, o kakšnem izboljšanju pa ni moglo biti govora.

G. minister je že podpisal odlok za gradnjo nove radijske postaje v Skoplju. Za začetek bo imela skupljanska postaja 20 kilovatov, pozneje pa 100. V Ministrstvu p. t. t. je že razpisana licitacija vseh gradbenih in drugih del nove radijske postaje.

Po novem načrtu, določenem na zadnji mednarodni konferenci v Montreuxu, ki bo stopil v veljavo v noči od 3. do 4. marca 1940, ob 1.01 uri, bodo imele naše radijske postaje televalovne dolžine:

Ljubljana — 5,3 kw; val. dolž. 570 m; ke 526;

Skopje — 20 kw; val. dolž. 494,2 m; ke 607;

Beograd — 100 kw; val. dolž. 434,8 m; ke 690;

Sarajevo — 20 kw; val. dolž. 258,8 m; ke 1159;

Zagreb — 20 kw; val. dolž. 240,2 m; ke 1249;

Split — 10 kw; val. dolž. 228,8 m; ke 1312;

Maribor — 5 kw; val. dolž. 211,3 m; ke 1420.

Tri jugoslovanske radijske postaje so že projektirane, a še ne določene, in sicer:

Prva z val. dolž. 219,6 m in 1366 ke; skupni jugoslovanski val z val. dolž. 211,3 m in 1420 ke; tretja pa z valovno dolž. 208,6 m in 1438 ke.

Ljudsko štetje bo l. 1941.

Poleti leta 1941. bo v naši državi ljudsko štetje. To bo tretje ljudsko štetje v Jugoslaviji. Prvo štetje je bilo leta 1921, drugo pa 1931.

Za novo štetje se pripravljajo že zdaj, in sicer zato, da bo štetje v vsakem pogledu natančno, brez napake. Najprej morajo statistiki ugotoviti imena naseljenih krajev in ugotoviti, kam kraji upravno spadajo. Statistiki bodo inteligentni ljudje, ki bodo za popisovanje prebivalcev plačani. Pri štetju bodo ugotovili tudi imovinsko stanje in pismenost prebivalstva. S temi podatki se ne bo mogel okoristiti nihče, ker bodo ostali tajni.

Statistiki pričakujejo dosti presenečenj. Po štetju, ki bo 1941. leta, bodo pa uvedli namesto dosedanjega desetletnega ljudskega štetja petletno ljudsko štetje.

V Kraljevi sutjesci. V njem so ohranjeni dragoceni zgodovinski spomeniki in grobnica predzadnjega bosanskega kralja Stjepana Tome.

Podjetje za predelovanje lesa bo ustanovil češki industrialec Bafa v naši državi. Les bodo predelovali zlasti v celofan, umetno svilo in celulozno volno. V ta namen bodo osnovali v Beogradu družbo »Celofan«.

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpredlaga denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrš vse bančne posele najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Listek »Družinskega tednika«

II VRSTIC O GRETI GARBO

Ako vprašate Američana, katera je najbolj priljubljena knjiga njegove domovine, bo brez obotavljanja odgovoril: »Who's who?« — »Kdo je kdo?« Nikar pa ne mislite, da vam je s tem zadal sam vprašanje. Misli je namreč debelo, temnordeče vezano knjigo, ki vsebuje imena vseh oseb iz ameriškega javnega življenja, ki so si s službo, poklicem, zaslužkom in znanjem pridobili pravico do tega.

Vsake dve leti izide ta seznam vseh znamenitih Američanov. Manj pa da na tradicijo kakor na uspeh. Njegova prva izdaja, izšla je l. 1899., je imela 827 strani in 8602 življenjepisov. Druga iz leta 1901., je obsegala že 1300 strani in 11.551 življenjepisov. Devetnajsta, to je zadnja izdaja, ima pa prvenstvo z 2878 stranmi in 31.434 življenjepisov.

Vsake dve leti se začne naval na to rdečevezano knjigo. Vsake dve leti prsti hlastno prelistavajo strani,

radovedne oči preletijo imena. Ali sem uspel? Ali sem notri? Da? Ne? Zakaj neki ne? Saj sem vendar poslal svoj življenjepis z navedbo rojstva, uspehov, naslovom kluba, številu ločitev in vse kar spada zraven! To je tudi bistveno pri tej knjigi: vsakdo izmed naštetih je sam svoj življenjepisec. Nobeno svetovno delo nima toliko sodelavcev.

Tako marsikateri zaslužni Američan pošlje svoj življenjepis, a ga potem zamaši. Zakaj? Ker bi moral biti knjiga dvajsetkrat tako debela, če bi hotela založba natisniti vse življenjepise, ki jih sprejema. Potrebna je kritična izbira. Ako primerjamo število ameriških prebivalcev s številom imen, si šele lahko predstavljamo, kakšno čast pomeni, ako najdeš svoje ime natisnjeno v tej knjigi.

Če smrt izbriše iz teh vrstic ime kakšnega znamenitega Američana, se začne pravo tekmovalstvo za njegovo mesto, za največje število vrstic v tej knjigi. Lahko se kajpak tudi zgodi, da se kdo od ene do druge izdaje »povzpne«, torej postane slaven, medtem ko drugi izgubi na svoji priljubljenosti. Tako sta sestrji Lilian in Dorothy Gishevi od izdaje l. 1929. izgubili precej vrstic, May Murrayeva pa, nekoč tako slavnna filmska igralka, ki se je leta 1926. veselila šestnajstih vrstic je popolnoma izginila iz vrst ameriških znamenitosti.

Greta Garbo in Marlene Dietrich leta 1929. še nista bili v seznamu. Zdaj pa Marlenino slavo povečuje devet, Gretino pa enajst vrstic. Tako vidimo, da gre tukaj precej trda.

Mary Pickfordova, ki se je l. 1933. pisala še Mrs. Douglas Fairbanksova in so ji leta 1935. to ime črtali z opombo, da se je ločila, si lasti 21 vrstic. V teh vrsticah izvemo, da ni dosegla uspehov samo kot filmska igralka in režiserka, temveč tudi kot pisateljica več knjig. Njena zadnja knjiga, ki je izšla leta 1935., ima naslov »Sestanek z življenjem«. Claudetti Colbertovi so prisodili v primeri z Gretjo in Marleno dvojno dolžino vrstic — v resnici se imenuje Lily Chachainova — in tako stoji na čelu vseh filmskih igralk. Pridevek za pridevkom, ki jih uživa v svoji filmski karieri, se vrste za njenim imenom, vseh dva in dvajset vrstic pa nastevajo njene uspehe.

Čeprav so ti življenjepisni kratki, nam vendar izdajo marsikaj zanimivega. In dosti reči, ki smo jih imeli za pobožno pravilico reklamne propagande, se izkaže kot resnično. Tako je bil ljubljeneč ameriških ženskih src, Clark Gable, pred svojo filmsko kariero delavec na gumijevih in petrolejskih poljih, Wallace Berry je pa kot otrok zbežal od doma in se pridružil nekemu cirkusu. Povzpel se je do krotilca slonov, preden je začel svojo filmsko kariero.

Tudi podatki rojstva so včasih zanimivi. Posebno pri filmskih igralkah. »Who's Who« skrbi zato, da se ti podatki ujemajo z datumi in krstnim in rojstnem listu. Potlej pa ljudje presenečeni štejejo plamladi, ki so že odcveteli nežni Liliani Gishevi, ki je še pred kratkim igrala vlogi nedorašljive deklet. Rodila se je leta 1896. beremo... to da vsekakor 43 let! Tega se ženske kajpak razvesele, saj vse upajo, da bodo svojo lepoto ohranile tako dolgo kakor nežna, mladostna žena, ki je petletna prvič nastopila na odru in že od leta 1914. sodeluje pri filmu. Takrat pa njeno ime še ni bilo med znamenitimi Američani, kajti vsakomur ni usojena takšna priljubljenost kakor mali Shirley Templovi.

Nedvomno pa zavzema največji prostor v tej knjigi od l. 1929. dalje rektor columbijskega vseučilišča v New Yorku, dr. Nicholas Murray Butler, ki je s svojimi 103 vrsticami na čelu vseh znamenitih Američanov. Seznam njegovih znanstvenih zaslug je nešteten. Stiranajst odlikovanj krasi njegov frak in osemnajst znamenitih klubov pritevra dr. Butlerja med svoje člane.

Lindberghova priljubljenost se zrcali v dva in šestdesetih vrsticah. Predsednik Roosevelt zna pa povedati na kratko; 38 vrstic slika njegovo kariero. Njegov zadnji življenjepis se od predzadnjega razlikuje samo po enem naslovu: prezident Združenih držav.

OKVIRJI

za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

BOTRICE - BOTRI

Birmanska darila

najceneje v veliki izbiri
pri stari trvdki**JOS. EBERLE**

švicarske ure, zlatina, srebrnina itd.

LJUBLJANA Tyrševa 2(PALAČA HOTELA „SLO“)

8 kamenjem so obsuli pijani fantje veletrgovca g. Franca Lenarta, ko se je z avtomobilom peljal skozi Turnišče pri Ptuj. Podobni napadi se zadnje čase kaj pogosto pojavljajo. Zlikovci bi bilo treba strogo kaznovati, ker s svojim ravnanjem zelo škodujejo tujskemu prometu.

Za 39.1 milijona dinarjev morskih rib so prodali ribiči preteklo leto. Ujeli so 8 milijonov rib. Najbogatejši ribolov je bil v splitskem okraju.

Volk je ubila pogumna pastirka Ikonija Bulatovičeva iz vasi Gorjaci Rovac pri Kolašinu. Ko je volk vdrl med njeno čredo, je planila nanj in ga z gorjačo do smrti potolkla.

Po nesreči se je ustrlel na poročni dan 24letni sin kmeta Veljakoviča iz vasi Sikirice pri Paračinu. Ko se je oblatil, je hotel v znak veselja nekajkrat ustreliti, pa se mu je samokres predčasno sprožil in strel ga je zadel naravnost v srce.

V vodnjak je padel petletni Jakob Schwald iz Nove Pazove v Sremu. Na srečo se je ujel za vedro in se držal zanj, dokler mu niso ljudje prihiteli na pomoč.

Sezonski delavci so odšli v Francijo 16. maja. Mariborska borza dela bi jih rada poslala v tujino okrog 800, pa se njena želja ni izpolnila, ker najame Francija za sezonsko delo največ Poljakov, letos bodo pa prišli tudi begunci iz Španije. Delavci delajo večinoma na polju in poleg hrane in stanovanja zaslužijo 350 frankov na mesec.

Vodovod Predvor-Kranj so začeli graditi te dni. Delo bodo še letos končali. Tako bodo Kranjčani in prebivalci okoliških vasi rešeni skrbi za vodo. Tudi tujski promet v Kranju najbrže postal življenejši in v kranjski okolici bodo zrasle nove hiše.

Okradel je kip Matere božje v romarski cerkvi pri Novi Štifti. S kipa je neznani tat pobral šest zlatih in 16 srebrnih in aluminijastih prstanov, ki jih romarji darovali v dober namen.

Bosanske slive bodo letos bogato obrodile, če ne bo kakšnih posebnih nesreč. Da bodo prodali čim več sliv doma, bo prometno ministristvo letos znižalo prevozne tarife za sadje.

50 vagonov vina bodo lahko spravili v novo vinsko klet, ki jo gradi na polotoku Pelješcu vinarsko-vinogradniška zadruga »Dinčevići«. Klet bodo najmodernejše uredili.

Najprej so zaklali, potlej pa vrgli v potok trije brezsrčni iz Velikega Višnjeveca pri Bjelovaru 30letnega kmeta Gjura Cvijanoviča. Ko je spal v sadovnjaku, so navalili nanj z noži, a ker se jim je zdelo, da še ni mrtev, so ga vrgli v potok. Mrliča je našel neki kmet.

Z nožem sta šla nad stražnika v Kranju voznika Josip in Janez L. iz Ribnice. Hotel ju je aretirati, ker ga ništa ubogala, pa sta se mu z nožem postavila v bran. Oba sta bila zato strogo kaznovana.

Neznani sleparji je nasledla gđ. Markovičeva, poštna uradnica iz Vidma pri Krškem. Neznanka je prišla k njej s pismom, ki v njem neka gospa prosi Markovičevu za posojilo 2000 dinarjev. Markovičeva je želji deloma ustregla in izročila neznanki 1000 dinarjev, a kmalu o neznanki ni bilo več sledu. Markovičeva je spoznala, da je nasledla predrzni sleparji.

Freske iz petnajstega stoletja so odkrili pri popraviljanju in beljenju cerkve v Mošnjah na Gorenjskem. Freske predstavljajo skupine svetopisemskih oseb in so dokaz kulturne stopnje našega naroda ob koncu 14. in začetku 15. stoletja.

Smrtno se je ponesrečil slovenski rudar Leopold Samec iz Celja v prenogovniku Hadžija Nikolačevića pri Skoplju. Zaradi slabih podpornikov se je v rovu nanj zrušil sklad lignita. Samec je bil takoj mrtev.

550letnica kosovske bitke bodo proslavili na Vidov dan v starem srbskem samostanu Ravanici. Slavnosti se bodo udeležili vojaki in Sokoli.

382 let stara cipresa raste na dvorišču Kara-begove džamije v Mostaru. Cipresa je visoka skoraj kakor minaret in je njeno deblo trdo ko jeklo. Za tuje je cipresa velika znamenitost.

V smrti je šel 21letni Vladimir Rupelj s Proseka pri Trstu. Potrla ga je materina smrt in očitaj si je, da je kriv njene smrti, ker jo je zapustil in pobegnil čez mejo v Maribor. Zato se je odločil za samovoljno smrt. Pokopali so ga v Slivnici.

Težak hlaod je pokopal pod seboj preužilkarja Jakoba Lamprela iz Sveč pri Slopercah. Zdrabil mu je prsni koš in Lamprel je kmalu izdihnil.

Prešernovo rojstno hišo so preuredili. Na zunanji in znotraj predstavlja

sliko Prešernove dobe in je naš mali slovenski narodopisni muzej. Hiša je banovinska last in bo morala zanj skrbeti banovina.

Na sodišču je pustila otroke, ker so ji zaprli moža, žena Antona Pečka iz Kiokočevnika pri Ločah. Dve občinški revii sta se zavzeli za zapuščene otročičke, sodišče v Slov. Konjicah bo pa brezsrčno mater poklicalo na odgovor.

14 ljudi se je zaradi ponarejanja denarja zagovarjalo pred mariborskim malim senatom. Glavni obtoženec, 30letni Rudolf Dornik iz Sv. Pavla pri Preboldu, se je izgovarjal, da ni mislil ponarejati denarja, temveč da je hotel s svojo nenavadno obrtjo izvažati od soobtožencev denar. Zaradi obrtne prevare so ga obsodili na 1 leto strogega zapora, druge obtožence pa oprostil.

Novi vozni red je stopil v veljavo o polnoči od 14. na 15. maja in vseh progah državnih železnic. Informacije o novem voznem redu se dobe na vseh železniških postajah.

Na debelo je kradel 43letni Jože Meixner. V Mariboru je odnesel tekstilnemu mojstru Schieru 40.000 dinarjev, polkovnikovi gospe Lubančičevi pa 50.000 dinarjev. Pri nekem vlamu je imel smolo. Videli so ga, ko je hitel po stopnicah iz okradenega stanovanja. Na podlagi natančnega opisa so ga orožniki kmalu prijeli.

Spomenik bodo odkrili Ljubljanačani danes ob 10. dopoldne učenjaku in dobrotniku dr. Edu Slajmerju. Umrl je leta 1935. Njegov spomenik bo stal med Zaloško cesto in Staro potjo pred Leoniščem.

Pod vlak je skočil 48letni upokojeni major Dušan Bobek iz Siska. V smrt ga je gnala beda.

Zgorelo je banovinsko kopališče na jezeru Kozjak v Plitvicah. Ogenj je do tal uničil poslopje. Iz kopališča niso mnogo rešili. To je bil že drugi katastrofalni požar v Plitvicah. Kako je ogenj nastal, še ne vedo. Na srečo je bilo kopališče zavarovano za 120 tisoč dinarjev.

Iz maščevanja sta vdrla zakonec Jarčeva v hišo posestnika Antona Majštra iz Spodnjega Bofa pri Selnici ob Dravi. Nad njim sta se hotela maščevati, ker je o njima širil neresnične govore. Majštra pa ni bilo doma, zato sta se znesla nad njegovo ženo in otroke. Jarčeva se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Obesena sta izropala mlada šolarica. Na pokopališču v Slov. Bistrici se je obesil 55letni rudar Pavel Marič. Iz žepa sta mu vzela samokres, uro in klubok. Dečka sta svoje dejanje takoj priznala.

Pomožna letališča bo organiziralo naše vojno ministristvo, da omogoči večji razvoj letalskega prometa. Za pomožna letališča bodo določili ravna zemljišča, ki so najmanj 800 metrov dolga in prav toliko široka.

Slavni jugoslovanski kiparski umetnik Ivan Meštrovič bo izdelal po naročilu Poljakov spomenik poljskemu narodnemu voditelju in junaku maršalu Piłsudskemu. Spomenik bo predstavljal maršala Piłsudskega na konju.

Samomor je izvršil kolonist Gjura Crnojevič iz Temerina pri Novem Sadu. Svoje posestvo je prodal za 25 tisoč dinarjev. Nato je pet dni veselil se z dekletom in z njo napravil vse svoje premoženje. Ko se je streznil, je spoznal svojo zablodo in iz obupa odšel prestolovino v smrt.

V greznici se je zadušila dveletna Emilija Damjanova iz Sp. Gorice pri Račah. Dekletce je plezalo po ograji ob greznici in je na lepem padlo vanjo. Domači so jo našli že mrtvo.

Brez sledu je izginila 26letna Lojzka Zupanova, služkinja pri posestniku Lambergarju na Bregu pri Poljniku. Od gospodarja se je napotila domov v Zglavmeo pri Poljniku po dokumente za poroko. Domov je ni bilo, h gospodarju pa tudi ne. Ker pot drži vzdolž Save, se boje, da ni padla v reko.

Mazač je zastupil 60letno Marijo Zupančičevo, posestnico iz Starega gradu pri Krškem. Z neko kopeljo, ki ji je dodal precej žvepla, ji je hotel odpraviti revmo. Po kopeli so ženi začele otekat noge in naposled vse telo. Umrla je zaradi zastupljenja z žveplom v groznih bolečinah.

Orožniki so mazača Tomažina aretirali.

26 bolgarskih železničarjev-zadru-

garjev je pripelo v Jugoslavijo. Namen njihovega potovanja je bil spoznati naše železničarske zadrugne ustanove. Nekaj dni so se mudili tudi v Ljubljani, nato so pa odpotovali na izlet v Italijo.

Spomenik jugoslovanskih vojni do-

brovoljcev iz Amerike so odkrili na Cetinju. Leta 1915 se je namreč potopilo blizu Meduanskega zaliva 300 dobrovoljcev iz Amerike, ki so hoteli na pomoč svojim rojakom. 5 m visok kip predstavlja simbolično lovs-

čensko vilo.

V Sarajevu je prispeel šved. S. E. Hellerström, svetovni potnik, ki na konju potuje okrog sveta. Tako potuje zato, da bolje spozna prirode lepote in običaje ljudstva.

Zmrznila je 67letna kuharica Fran-

čiška Topolovčeva na poti proti Senjorjevemu domu na Pohorju. Njene smrti je kriv hlapec Anton Irgolič, ki jo je spjel nalašče na napačno pot. V visokem snegu je Topolovčeva omagala in zmrznila v bližini Senjorjevega doma. Njeno truplo so našli zdaj, ko je skopel sneg.

Če verjamete ali ne

Malajcem ni treba iskati črvov in ne napenjati mreže, kadar gre do lovit ribe. V vodo stresejo nekaj listov neke opojne rastline. Kakor hitro ribe prične jesti te liste, so tako omamljene, da jih ribiči z rokami polove.

V šali je napovedal svojo smrt 70letni starček Esad Rizanović iz Male Rečice pri Tetovu. Ko je pomiril prepirljive kmete, je dejal, da bi rad umrl. Izjavil je tudi, da bo smrt takoj prišla ponj. Kmetje so se mu smejali, ko so pa šli čez pet minut mimo njegove hiše, so izvedeli, da je kmet res izdihnil.

Angležinja Winifred Stewensova je umrla, ko je s svojim ženinom stopila pred oltar. Leta 1934, se je pri neki avtomobilski nesreči hudo poškodovala. Ker se je pozdravila, se je hotela poročiti. Premočno vznemirjenje pred poroko je pa terjalo njeno mlado življenje.

Najmlajša mati v Črni gori je 13letna ciganka Ajiša Selimovičeva iz Danilovgrada. Poročila se je pred dvema letoma, te dni je pa povila zdravega otroka. V svojem praznovanju otročička noče nikomur pokazati.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: Franjo Bradan, poslovođa tvrdke Julio Meini, in gđ. Ivanka Voljčeva z Vrhnike; g. Aleksander V. Kostić, uradnik celjske cinkarne, in gđ. Vlasta Jerasova; g. Franci Deller, davčni upravnik, in gđ. Greta Vreznikova iz Brežic. V Celju: dr. France Hartman in gđ. Stefka Dobnikova. V Kranju: g. Pavle Košorok, vođa tiskarne, in gđ. Mimica Vodnikova, uradnica. Na Brezjah: g. Ivan Kvas, celjski fotograf, in gđ. Ivanka Lesjakova iz St. Petra v Savinjski dolini. V Dol. Logatecu: g. Edo Lenarčič, mesar, in gđ. Pavla Jerinova. V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici: g. Viktor Zalošnik in gđ. Marija Vazazova. V Kostanjevici: g. Andrej Stričelj, lesni trgovec iz Semiča, in gđ. Jožica Kržičnikova iz Kostanjevca. V Smartnem pri Slovenjegradu: g. Feliks Rutar, zobotehnik iz Maribora, in gđ. Angela Iršičeva, hčerka trg. iz Turške vasi. — Obilo srečel

Reci, kar hočeš
— kuhinjska
čokolada M-
RIM je res
dobra!

ZREČALO

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Oh, ta kranjska zavednost!

Kranj, ki slovi kot metropola Gorenjske, ima zvečer kaj prijetno sprehajališče po trgu. Večerni opazovalec bo čul marsikatero vesele razgovore in duhovite dovptice. Vendar pa vsakemu nehoti zbudi pozornost skupina gospodov, ki se živahno razgovarjajo in skoraj vedno v nemškem jeziku. Zdaj pa ne vem, ali je moj in ob enem njihov materni jezik premalo bogat z izrazi, ki se jih poslužujejo ti gospodje, ali se pa drže izreka: »Kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš, boječ se, da bi jim sicer ljudje tega ne priznali. Sem le radovedna, v kakšnem jeziku se razgovarjajo s kmeti, ki jim prinese kupe denarcev! In to evet Kranja, ki se vanj pritevajo! Ali pa ponos tudi? Jara gospoda!

»Kaprica«

Zadnjič sem bil v mesnici pričal naslednjemu prizoru:

Majhen deček, kakšnih 8 let mu je bilo, je pritekel v mesnico in dejal: »Mamica je rekla, da dajte boljše meso, ker to ni dobro.« Mesar, močan velikan, ga je prijel za uho in ga postavil na cesto rekoč: »Reci mami, da naj se nikar ne »kapricira«! Hočete še komentar? Mislim, da ga ne bo treba, ker meso je res imelo kaj čuden duh.

Plačam — ljudje živijo zame!

V mlekarno je stopila priletna gospa in si naročila črno kavo. Prodajalka je postregla gospe točno po naročilu. Gospa pa s postrežbo ni bila zadovoljna. Hotela je namreč imeti malo črne kave in malo mleka. Prodajalka ji je postregla drugič. Toda tudi tokrat ni bilo prav. Gospa je hotela imeti posebej v skodelici črno kavo in posebej mleko. Prodajalka ji je postregla tretjič. Kljub temu pa še ni bilo dobro. Gospa je hotela imeti malo več črne kave in malo manj mleka. Prodajalka ji je postregla četrto. Naposled je gospa še zagodrnjala: »Hm, pa nič ni sladko.« Prodajalka ji je postregla petič s koščkom sladkorja. Gospa si je nato naročila še žemljo. Ko je bila žemlja že na mizi, se je premislila in zahtevala črn kruh. Medtem se je pa že nabralo drugih gostov, toda to sitno gospo ni prav nič motilo. Še preden je pričela jesti, je poklicala še enkrat prodajalko in ji plačala za kavo in kruh in postrežbo reci in piši din 2-50.

Sodobna vzgoja

Pred kratkim je neki slovenski dnevnik priobčil članek, kjer pisec strašno obsoja današnji način srednješolske vzgoje in sploh ves učni načrt. Tudi jaz se ne strinjam z vsem, kar obsegajo srednješolski učni načrti, vendar se mi zdi način pisanja nedopusten.

Pisec pravi, da se bližajo »grozni dnevi«, ko pričakuje slovenski srednješolec, ki je po njegovem »najbednejše bitje na svetu«, konca šolskega leta. V dno srca se mu smili dete, ki se mora učiti ne vem koliko tujih jezikov in slovnice, medtem ko se vse njegovo zanimanje usmerja k tehniki.

Višek pa doseže članek na koncu, kjer pisec smeši tistega učenca, ki v učilnici vestno posluša predavanja, poveljuje pa vse tiste, »ki že po glasu spoznajo znaniko in motor ter vozača mimo vozečega avtomobila«. Tudi tolaži vse starše takšnih otrok, češ da bodo vsi ti lahko jadrali skozi življenje, le tisti »slovničar« bo omagal...

Pomilujem pisca, še bolj pa njegovega otroka.

Ignotus

»Moj obiskovalec se ne počuti posebno dobro, sestra!«

(»Humorists«, London)

Z alkohola se je hotela zastrupiti

Šele v pijanosti je spoznala, da je življenje lepo

Čikago, maja.

Z alkoholom se je hotela zastrupiti 50letna gospodična Rosemarie Trutonova iz Massachuseta. Njen poskus samomora se je končal na policijski na čisto nepričakovan in kaj smešen način.

Oče Trutonove je bil duhovnik in je svojo hčer zelo strogo vzgajal. Zato je imela o morali čudne in pretirano starinske pojme.

Pred desetimi leti je oče umrl in ostala je čisto sama na svetu. Denarja je imela veliko, skrbi robenih, a vendar ni bila srečna. Prepričana je bila, da je najnesrečnejša ženska na svetu, ki mora brez zaščite živeti v času takšne nemorale. Čeprav ji nihče ni ničesar storil, si je domišljala, da

zaužitemu alkoholu je bila pa še toliko prisebna, da je vzela seboj ves denar, ki ga je imela doma in vtaknila v torbico tudi poslovilno pismo. Bila je namreč trdno prepričana, da jo bo smrt doletela na cesti.

Ko je prišla na cesto, je v pijanosti začela gledati na svet s čisto drugačnimi očmi. Prvo kar je opazila, je bilo to, da se zdi v svoji starinski obleki zelo smešna. Zavila je v neko trgovino in se od nog do glave oblekla po zadnji modi. Potlej je stopila še v lepševalni salon in se polepsala. Ko je videla, da se že dan nagiblje h koncu, ne da bi smrt prišla ponjo, je krenila v neko gostilno in pila dalje.

Kmalu je bila pošteno pijana. To so izkoristili neki navihanci in ji ponudili svojo družbo. Vozili so jo od enega lokala do drugega. V nekem baru ji je začel eden izmed mladih plesalcev na moč dvoriti.

Ker je videl, da ima dosti denarja, je hotel po vsaki ceni osvojiti srce te ne ravno mlade ženske. Gospodična Trutonova je bila tedaj že tako pijana, da sploh ni vedela, kaj se z njo dogaja. Dovolila je, da jo je prebrisane odvedel v neki sumljiv hotel, ki je iz njega čez nekaj časa pobegnil in pustil staro gospodično samo v globokem spanju.

Nesreča ali pa sreča je hotela, da je policija prav to noč napravila v mestu racijo in kajpak vtaknila nos tudi v omenjeni hotel. V neki sobi je našla Trutonovo samo, oblečeno v spodnje perilo. O obleki in denarju ni bilo sledu, prav tako tudi ne o nakitu. V torbici so našli samo poslovilno pismo, ki v njem obvešča policijo, da se je usmrtila iz obupa nad današnjim nemoralnim svetom.

Trutonova je bila dokaj presenečena, ko je od »smrti« vstala na policijski. Prvi trenutek se ni ničesar spomnila. Šele ko se je popolnoma zavedela, je strašnikom povedala, zakaj si je hotela končati življenje. Odkar je šla od doma, se ne spominja ničesar več. Za vso njeno pot od doma do policijske so stražniki izvedeli od posameznih lastnikov lokalov. Po njihovem pripovedovanju vedenje te dame še malo ni bilo v skladu z moralo, ker je v nekem lokalu na mizi plesala skoraj čisto naga.

Ko je alkohol končal svoje razdiralno delo, je junakinja te senzacionalne dogodivščine povedala častnikarjem, da ji še na misel ne pride, da bi še enkrat poizkusila samomor. Življenje ji ugaja šele zdaj in žal ji je, da je zaradi napačne očetove vzgoje napravila toliko lepih let.

Vsi ljudje so enaki

Toulon, maja.

V mali vasici, Seyne-sur-mer blizu Toulona, so versko resnice, da so pred Bogom vsi ljudje enaki, začeli tudi dejansko upoštevati. Cerkveni očetje so namreč sklenili, da bodo vsi po-

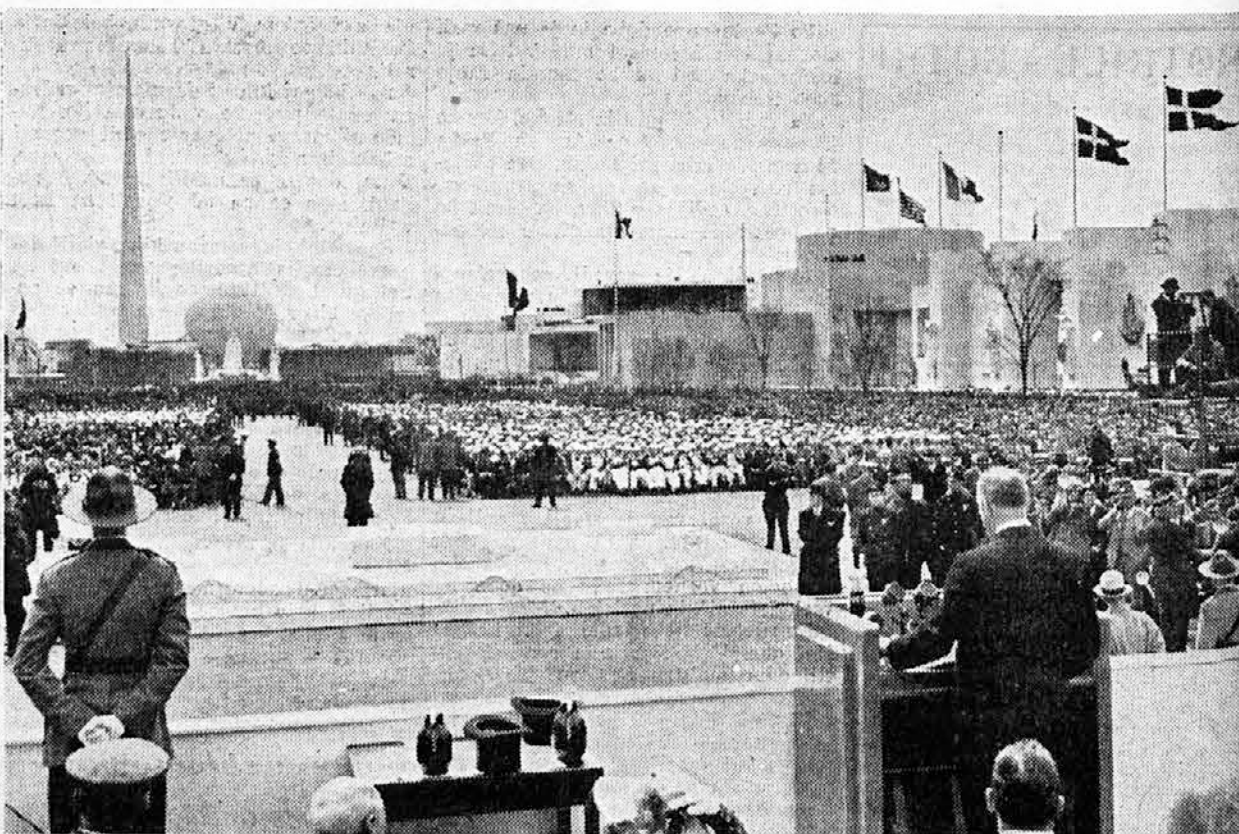
Tudi znamenito angleško vzgojevališče Eton-Colledge so opremili s podzemljskimi zavetišči pred bombnimi napadi. Slika kaže dva učenca, ki pravkar prihajata iz zavetišča, opremljenega z elektriko in šolskimi klopki.

se ji vsi moški od raznašalca časopisov pa do zdravnika približujejo z nekim skrivnim namenom. Pred nekaj dnevi je v časopisu brala, da se je nekdo zastrupil z alkoholom. Ta novica ji je vdahnila novo misel. Odločila se je za samomor. Še nikoli v življenju alkohola še pokusila ni, zato je mislila, da bo umrla, če bo popila le dva litra vina. In res je kupila dva litra starega vina in se zaklenila v svoje stanovanje. Ko je napisala poslovilno pismo za policijo, je vino spila, legla v posteljo in čakala smrti.

Čez nekaj časa jo je namesto smrtnih krčev popadla velika vročina in zaželela si je svežega zraka. Odločila se je, da bo šla ven, v naravo. Kljub

K angleškemu kraljevskemu obisku v Ameriki: kralj in kraljica na parniku »Empress of Australia« med vožnjo čez Atlantič.

Prezident Roosevelt govori ob otvoritvi newyorške svetovne razstave. V ozadju znana simbola: krogla in piramida.

grebi enaki, pa naj umre revež ali bogataš, kmet ali gospod.

Doslej je bilo pet različnih načinov pokopa, tako da so imeli premožni meščani sijajnejše pogrebe kakor reveži. Farani so bili pa mnenja, da mora prava demokracija upoštevati tudi izrek, »da so pred Bogom vsi ljudje enaki«.

Državni svet je ta sklep sicer zavrnil, duhovniki se pa v svoji nameri

svoj ugled zaradi naglih nog, se zdi Angležinjam dokaj smešen in nesnovan.

Česa se uče kanadske peterke?

Toronto, maja.

Dionnove peterke, ki jih bodo 22. maja predstavili kot posebno kanadsko znamenitost angleškemu kraljevskemu

mobili. Zakričala je, da bi otroka posvarila, a niti glasu ni bilo iz njenih ust. Od strahu je onemela, otroku se pa ni ničesar zgodilo.

Pet let je ostala gospa Piercova nena. Zdravniki so ji dali neko pripravo, ki ji je omogočala, da je svojega duha sistematsko usvajala in ji vsaj nekoliko olajšala njeno hudo bolezen. Kajti bolezen ni bila organskega izvora, temveč živčnega.

Zdravljenje se je posrečilo. Te dni je gospa Piercova po petih letih spet spregovorila.

Miš je ukradla bankovce

Tokio, maja.

Na pošti v Osaki je opazila neka uradnica, da ji zadnji čas na skrivnostni način izginja denar s pisalne mize. Skoraj vsak dan je izginilo z mize nekaj bankovcev. Kljub natančni preiskavi policijskih uradnikov, tatu niso mogli izslediti. Bankovci so pa izginjali še naprej.

Te dni je uradnica, ko je za mizo pisala neko poročilo, na lepem zaslišala neko škrebkanje. Obrnila se je in zagledala veliko miš, ki je skušala bankovec vtakniti v neko luknjo.

Odprla je miško luknjo in v njej našla 18 bankovcev.

V Parizu je več žensk kakor moških

Pariz, maja.

Po najnovejši statistiki je v Parizu dosti več žensk kakor moških. V Parizu je namreč 1.558.965 žensk in 1.270.781 moških. Tudi v pariških predmestjih število žensk presega število moških, kajti v njih živi 1.117.836 žensk in 1.015.385 moških.

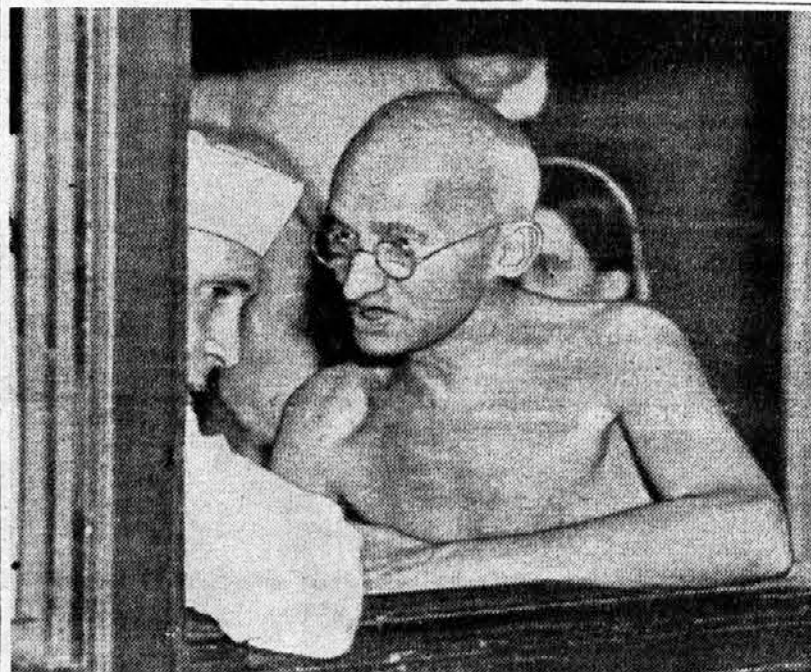
List »Ekselsior«, ki je objavil rezultat zadnjega ljudskega štetja, je dodal tudi kratko, a značilno izjavo neke ženske o teh številkah:

»Pomislite, vse te meščanke so neporečne in redno plačujejo davek, s nimajo volilne pravice.«

V Argentini se je rodil otrok brez oči

Buenos Aires, maja.

Vsi argentinski listi pišejo o otroku, ki se je pred kratkim rodil v Hernandezu. Dete se je namreč rodilo brez oči. Deček je sicer zdrav in normalno razvit.

Gandhi v razgovoru z voditeljem indijskih nacionalistov Panditom Nehrujem pri odhodu iz Kalkute, kjer se je udeležil nacionalnega kongresa. Baje misli Gandhi v kratkem začeti spet lakotno stavko.

ne dajo prav nič motiti in so ostali pri prvotnem sklepu, da v njihovi župniji ne bo različnih vrst pogreba.

Nepoboljšljivi optimist

London, maja.

George Bernard Shaw je dolgo gojil mržnjo proti filmu in še prav posebno proti pisateljem filmov. Odkar so pa filmali, in sicer prav posebno lepo, njegovega »Pygmaliona«, je spremenil svoje nazore. Postal je celo član angleškega društva filmskih avtorjev.

V tem ni nič posebnega. G. B. S. je pa vzel stvar čisto resno. Svojo članarino je plačal za deset let naprej. Za deset let, kajti Bernard Shaw je star »še« 82 let.

Prepir zaradi žensk v kratkih hlačkah

Singapur, maja.

Na otoku Borneo, ki je bil včasih zaradi svojih divjih prebivalcev na kaj slabem glasu, se je pred kratkim vnel hud prepir zaradi »divjih žensk« v kratkih hlačkah. Te »divje ženske« so žene angleških uradnikov in farmarjev.

V vseh mestih britanskega Bornea se zdaj bavijo z vprašanjem, če sme dobro vzgojena Angležinja nositi kratke hlače v krajih, kjer so domačini po večini mohamedanci. Konzervativni Angleži trdijo, da se ženska v očeh domačinov zelo poniža, kadar hodi okoli v kratkih hlačah, z bluzo brez rokavov in v kratkih nogavicah. To pa ne samo zato, ker se zdi domačinu, takšna obleka grda, temveč tudi zato, ker vsaka ženska nima brezhibne postave.

Angležinje se za vse naštete razloge ne zmenijo. Menijo namreč, da jih domačini, šoferji, vrtnarji in kitajski kuharji, na skrivaj veliko bolj gledajo, kadar so oblečene v kratke hlače in da so ti pogledi celo občeudovni. Očitno, da Anglija izgublja na Orientu

paru ob obisku Kanade, že uče delati pravilne poklone. Vzgojiteljice že tudi uče male deklice, kaj bodo rekile, kadar bosta prišla »strik kralj« in »teta kraljica«.

Ko se bodo peterke pred kraljevskim parom po dvorni etiketi lepo poklonile, bodo pozdravile kraljevsko dvojico v francoskem jeziku. Kajti na svojo materinščino so Dionnovi kot zavedni Francozi zelo ponosni.

Pet let je bila nema

Cansas City, maja.

Leta 1934 je gospa H. Piercova iz Cansas Cityja videla, kako je njen šestletni sinček tekel pred drveči avto-

Prva slika bivšega albanskega kralja Zoga in kraljice Geraldine po begu iz Albanije. Slika ju kaže pri prihodu v Carigrad. Za njima Zogove sestre.

Pravljica usoda izseljenske družine

»Pravljica stric« iz Anglie pomaga revni židovski družini

Naslednja zgodba o usodi nekega avstrijskega izseljenca je popolnoma resnična. Če ne bi bila, bi zaslužila, da bi se porodila v domišljiji pesnika pravljic za neko vrsto izseljenske čitanke.

Na Dunaju je živel preprost židovski obrtnik, ki je izdeloval domače čevlje in copate. Imel je ženo in dva dekleta, stara enajst in trinajst let. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji, je mož še nekaj časa delal, ko pa židje niso dobili več blaga, je moral s delom prenehati in se je odločil s svojo družino se izseliti.

Vendar je izselitev štirilanske družine precej težavna, če človek nima nikakršnih zvez. Mož se je spomnil nekega sorodnika svoje žene, po imenu Biela, ki se je pred kakšnimi pet in dvajsetimi leti izselil na Anglesko in ki se mu je takrat čisto dobro godilo, čeprav niso o njem že več let ničesar slišali. Med starimi papirji je našel star Biela naslov. Na ženinino prišlo govarjanje je napisal pismo, ki je v njem prosil svojega sorodnika, naj mu priskrbi potni list za Avstralijo. Tam so baje izgledi za življenje. Razen tega je obrtnik pismu priložil fotografijo cele družine, da bi Biela osvežil spomin.

Pismo bi utegnili ostati brez uspeha, kakor mnogo podobnih, a poskus ni mogel škoditi. Čez teden dni je obrtnik na lepem dobil ekspresno pismo. V njem je bil bankovec za pet funtov in poziv, naj se takoj pripravi za izselitev. Denar naj porabi za stroške. Sicer ga pa po potrebi lahko še dobi.

Družina se je zahvalila svojemu sorodniku in je sporočila, da potrebuje denar samo še za vožnino in za neki zaostali davek.

Šest tednov je preteklo brez slehernega obvestila. Lepega dne je pa splošno britanski konzulat na Dunaju, naj obrtnik zgleda z vsemi listinami. Tam je mož izvedel, da so viza in potni listi že pripravljeni, v neki banki je pa naložen denar za izselitev. Mož je res dobil 120 funtov gotovine in vozne listke do nemško-holandske meje.

Vse se je odigralo, kakor je bilo določeno. Izseljenci so v Londonu izstopili in iskali dobrosrčnega sorodnika, ki sta se ga zakonca še nekoliko spominjala. Namesto njega se je pa družini približal neki gospod, kakšnih petdesetih let star, postaven Anglež, ki ni znal niti besedice nemški in je s seboj pripeljal tolmača.

»Spoznal sem vas po fotografiji,« je povedal tuji gospod s pomočjo tolmača. »Posebno oba dekleta sem hitro spoznal. Prosim, pojdite z menoj, moji gosti ste.«

Družina je bila presenečena, da ni prišel Biel sam, kljub temu je pa šla s tujcem v neko hišo na deželi, kjer se je naposled vse pojasnilo.

Pismo z Dunaja je bilo naslovljeno na Bielovo službeno mesto. Biel je res pred več leti delal pri tem gradbenem podjetju, a že precej dolgo je od tega, odkar je menjal službo. Tako je prišlo pismo v roke podjetnika, zelo bogatega moža. Ker ni vedel za Bielov naslov, pisec je pa na pismo napisal, naj se pošlje dalje, ga je odprl, da bi, če le bi mogel, ukrenil vse potrebno. Dal si je pismo prevesti in tako izvedel za položaj družine. Posebno sta mu bila všeč oba dekleta in tako se je odločil, da bo igral vlogo »pravljice nega strica« in da jim bo pomagal.

Družini ni bilo treba iti v Avstralijo. Zdaj živi na Angleskem, kjer ji je pravljica stric priskrbel zaslužek, dekleta pa kot posebna varovanca bogatega podjetnika uživata dobro vzgojo.

Svojevrstno stališče

London, maja.

Pri neki debati o prehrani v spodnji zbornici je socialistični poslanec Ritson z Durhama — govorili so ravno o higienskih ukrepih in posebno o steriliziranem mleku — izjavil tole:

»Če bi nam Bog imel namen dati pasterizirano mleko, bi najprej segrel krave, potem bi jih pa spet ohladil.« Poslanci tega dokaza niso mogli ovreči, zato so o tem rajši molčali.

Oglaševanje posreduje celo dež in lepo vreme

Jayton, maja.

Iz države Texas v Združenih državah nam poročajo kaj nenavadno zgodbo, ki je pa resnična.

Tam so namreč po nekaj tednih neprestane, katastrofalne suše trgovci, industriji in poljedelci mesta Jaytona sklenili dati v tamkajšnji list »Jayton Chronicle« oglas čez celo stran, s temle preprostim besedilom:

»Zelimo pošten nalič, ki bi izdatno namočil vso Kentsko grofijo.« Ze naslednji dan je začelo deževati in ni prenehalo, dokler niso zaznamenovali že več ko štiri centimetre dežja.

M. L. F. Wade, ravnatelj tega lista, je zelo ponosen, ker je zdaj dokazal, da se oglaševanje obnese.

Jetnik podzemeljske železnice

Pariz, maja.

Na množičnih postajah pariške podzemeljske železnice je vse polno hodnikov in stopnic, kjer se le malo kdo hitro znajde. Kdor se je peljal z zadnjim vlakom podzemeljske železnice, pozna pravi strah, ki se polasti človeka v tem labirintu, ko hiti po hodnikih, da bi ušel zadnji vagon, in ko naposled uganejo svetiljke, ker je zadnji vlak ušel. Nikomur se ne more ničesar zgoditi, ker ga spuste pri vratih na vlak le, če je še dovolj časa.

Inženir Jean Bouredy je pa kljub temu postal jetnik podzemeljske železnice. Imel je mesečno karto in ko je

tekel skozi vrata, ni opazil, da tam že ni več ne stoji uradnik. V naslednjem trenutku so luči že ugasnile. Ubogi inženir se je napolnil v temo iskati izhoda, dolgo je taval okrog, potem je pa začel klicati na pomoč. Toda nihče ga ni slišal. Naposled so postali ljudje na cesti le pozorni na klice iz podzemlja. Policija je poklicala varnostno železniško službo, ki je spravila vznemirjenega 65letnega gospoda iz njegovega malo zavidanja vrednega položaja.

Igra usode

Illinois, maja.

Pred nekim sodiščem v Illinoisu, severoameriški državi, se vrši proces, ki tudi za Američane ni vsakdanji. Na zatožni klopi sedi Elwin Wood, ki se zagovarja zaradi umora svojega najboljšega prijatelja Abnerja Nelsona. Državni tožilec je John Holliderman, ki je v gimnaziji vseh osem let sedel v isti klopi z ubijalcem in žrtvijo.

Pred 20 leti so vsi trije sošolci igrali neko igrjo John Holliderman je igral vlogo državnega tožilca, ki govori proti ubijalcu. Vlogo ubijalca je igral Elwin Wood, ki se mora danes v resnici zagovarjati zaradi umora. Vlogo žrtve je pa takrat igral Abner Nelson, ki je zdaj res mrtev.

Tako se je po dvajsetih letih ponovila igra, samo da je zdaj Abner Nelson zares mrtev in bo moral ubijalec v resnici odsedeti 30 let kazni. To kazen je namreč dobil po govoru državnega tožilca, svojega sošolca.

V omedlevici je izdal največjo skrivnost svojega življenja

Newyork, maja.

V ameriških zdravniških in znanstvenih krogih je izzvalo veliko senzacijo zdravljenje trgovskega potnika Johna Eversa, ki je zbolel za pljučnico.

Ko so zdravniki videli, da bolniku ne more več pomagati nobeno zdravilo, so se odločili, da mu vbrizgajo neko injekcijo, ki so jo dotlej preizkusili samo pri živalih.

V začudenje vseh, je injekcija uspešna, John Evers je prebolel najhujše in naposled ozdravel.

Ta primer pa ni zbudil pozornosti samo v znanstvenih krogih, temveč v vsej ameriški javnosti, ker je John Evers takoj po prvi injekciji omedlel in pred nekaj pričami izpovedal največjo skrivnost svojega življenja.

V omedlevici je pripovedoval, kako

neki zloglasni zločinec Cack Baldrige beži iz zapora. Nič manj razburljivo pa bolnik ni opisal prizora, ko je Cack Baldrige na begu ubil nekega stražnika in dva detektiva.

V omedlevici je tudi izpovedal, kako je pobegnil jetnik v neki temni ulici srečal neznanca, ga ubil in mu odvez legitimacije. Truplo je naložil na rame in ga vrge v reko.

Legitimacije, ki jih je vzel pokojniku, so last trgovskega potnika Johna Eversa. In odtlej je začel jetnik Cack Baldrige živeti pod tem imenom, dokler ni naposled v omedlevici izdal svoje skrivnosti.

Takoj, ko je ozdravel, so Cacka Baldrigea postavili pred sodišče. Čez nekaj dni bo moral sedeti na električni stol.

Ali gangstri izumirajo?

Newyork, maja.

Poznavalci newyorškega nočnega življenja trdijo, da v lokalih že dalj časa ni na spregled »velikašev« podzemlja, ki so poprej uživali naklonenost vseh gangstrov.

Večina tistih, ki so nekoč imeli v newyorškem podzemlju veliko besedo, je medtem umrla nenaravne smrti, nekateri so se pa posvetili kakršnemu koli »poštenemu« poklicu. Se razveseljuje od tega je pa dejstvo, da očitno primanjkuje gangstrskega naraščaja, kati že dolgo se ni nobenemu vlomilcu posrečilo doseči višek tiste »člave«, ki si jo je pridobil na primer Dillinger ali kdo drug. Natakariji nekdanjih lokalov, ki so jih ti izginili »velikaši« stalno obiskovali, pa njihovo izginotje obžalujejo. Vsi ti tatovi na delo pa vendar niso bili tako velikopotezni pri izdajanju denarja kakor pri kraji. Mnogi so bili, tako zatrjujejo natakariji, kar se tiče napitnine, izredno skopi. Natakari neke broadwayske restavracije, ki je imel nekdanj čast streči skoraj vsem tem »kraljem podzemlja« — kakor tudi mnogim načelnikom ameriškega sodišča in policije — pripoveduje svoje doživljaje:

»Z mirno vestjo lahko trdim, da leži najmanj tucat »velikašev«, ki sem jim stregel, pod zemljo. Nobeden izmed njih ni umrl naravne smrti. Težko bi trdil, da so se gangstri zmerom veselili priljubljenosti pri nas natakarijih. Nekateri so velikodušno delili napitnino, drugi pa ne. Tudi ni bilo malo natakarijev, ki so vedeli, od kje prihaja denar in so cenili cente postenegega moža bolj ko dolarje vlomilca. Rad vzamem denar od kakšnega igralca. Sam rad igram in tudi

Jeli potrebno

nepristano opozarjati na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletahi. Pač, kajli vedno znova se pojavljajo palvorbe z nakano, okristili se s svetlovnim slovesom Aspirin tablet.

ASPIRIN

TABLETE

Opis: reg. pod št. 1. brojem 12608 od št. 1. 1928.

rad dobivam. Nikoli pa nisem maral ničesar vzeti od ljudi, ki so goljufali z mlekom in bogatili na račun otrok, potrebnih mleka. Arnold Rothstein, veliki slepar z mlekom, je pogosto prihajal v našo restavracijo. Zmerom je sedel s hrbtom proti steni in z obrazom proti vratom. Nekoč so ga ubili v njegovem lastnem klubu.

Zavarovanje za izpit in devišstvo

Newyork, maja.

Ni laž, temveč čista resnica. Na pobudo nekaterih ameriških študentk so osnovali v Rhode Islandu društvo, ki se je obvezalo, da bo zavarovalo študentke, če ne bodo napravile izpita. Zavarovalnino bodo dobile, če bodo vsak mesec vplačale vsoto 100 do 150 dolarjev.

Če zavarovalna študentka izpita ne napravi, dobi 1800 dolarjev ali pa še več, za kolikor je pač zavarovana.

Na Danskem so pa pred kratkim osnovali še bolj nenavaden klub. V njem se mlada dekleta zavarujejo za primer, da se ne poroče.

Zavarovalnica sprejme za članice vsa dekleta v starosti od 13 do 20 let. Od njihove starosti je odvisno tudi vplačevanje. Ako se zavarovano dekle poroči pred 40. letom, ne izgubi samo vplačila, temveč tudi zavarovalnino, če se pa do 40. leta ne poroči, dobiva pokojnino sorazmerno s svojimi vplačili.

Speči pastirček pod vlakom

Banja Luka, maja.

Dolg potniški vlak podjetja Sipač, ki vozi na progi Knin-Prijedor, je blizu Sanskega mostu vozil čez 11letnega pastirčka Arifa Jagića. Deček je ostal živ in zdrav.

Pastirček je na pašniku pasel govedo. Bil je truden, zato je legel med tračnice in zaspal.

Okrog petih popoldne je pripeljal potniški vlak iz Knina proti Prijedoru. Strojvodja dečka ni opazil in vlak je zdrvel preko njega.

Sele ko je vlak odpeljal, se je Arif zbudil in začel v polnu besnjo po progi. Ko je videl, da je čez vozil vlak, se je na moč prestrašil. Priče tega nenavadnega dogodka so bili njegovi tovariši, ki so v bližini pasli živino.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Že pogosto smo slišali o umetnikih, ki imajo kaj čudne navade. Posebno, kadar iščejo »navdahnjenja«. Takrat pozna skoraj sleherni to ali ono mah. Tako je neki prirodoslovec, preden je šel na delo, oblekel najboljši suknjič in si napudral lase. Francoski slikar Girodet si je pa vselej, preden je začel slikati svoj čopič, nataknil ogromen klobuk s svečami, ki so mu svetile pri delu.

Neki ameriški profesor je hotel dokazati, kako na ljudi vpliva reklama in reči je treba, da se mu je dokaz sijajno obnesel. V časopis je dal namreč oglas, ki je razen njegovega naslova obsegal samo tale stavek: »Pošljite mi en dolar.« Čez osem dni je dal v časopis drug oglas: »Še niste mi poslali dolarja.« Naslednji teden je pa napisal: »Danes mi še lahko pošljete dolar, jutri bo že prepozno!« Uspeh je bil čez vse pričakovanje. Po prvem oglasu je dobil pet sto dolarjev, po drugem in po tretjem pa po tri sto. Denar je kajpak vrnil, dokazal je pa le, kakšen uspeh ima oglaševanje.

O vrhu gore Vajaleale na otoku Kalui v Tihem oceanu menijo znanstveniki, da privlači vlogo. Vse leto namreč pada na tej gori ogromno dežja, vsako leto povprečno petnajst metrov, medtem ko so ga v vzhodni te gore deležni kvečjemu pet in dvajset centimetrov.

Nagrado za točnost je uvedlo neko pariško gledališče. Zaposleni gledalci ne motijo samo drugih obiskovalcev, temveč pred vsem igralce. Zato se je pariško gledališče odločilo drugače vzgajati svoje obiskovalce. Vsakdo, kdor pride pet minut pred začetkom predstave na svoje mesto, dobi od gledališke uprave za nagrado kosček čokolade.

Ali si morete misliti kosilo za dvajset tisoč frankov, to je okrog trideset tisoč dinarjev? Težko si ga je predstavljati. Lahko vam pa povemo, da ni nič posebnega. Toliko je namreč plačal za čisto navadno kosilo francoski slikar Jacques Boutot. Leta 1921. je bil še reven in nepoznan. Le malokdaj je bil sit. Nekoč je pa prinesel svojemu gostilničarju dve svoji sliki, samo da bi se pošteno najedel. Slikar je pred petimi leti umrl in kmalu nato so njegova dela zaslovela. Gostilničar je zato izvedel, prodal je svoje slike in dobil zanje nič manj in nič več ko dvajset tisoč frankov.

Angleži si lastijo mnogo prvenstev in med drugimi tudi to, da pišejo največ pisem od vseh narodov na svetu. Angleška poštna uprava je izračunala, da je zadnje leto razpečala nič manj ko sedem milijard pisem in več ko 150 milijonov zavitkov. Izračunala je pa tudi, da vsak Anglež napiše povprečno vsako leto 175 pisem in odpošlje po tri do štiri zavojce. To pomeni, da vsak odrasel Anglež napiše razen nedelj vsak drugi dan eno pismo.

Spet tisti nestrpni pogled. »Kurt! Molči vendar o njem! Kje je že vse to za menoj?« »Ali si se ločila od njega?« »Že davno.« »In zakaj?« »Moj Bog, začelo se je pač s tem, da sta se Kurt in Bepo pomerila v tenisu — in igra je bila neodločena! Pri Kurtovem slovesu teniskega prvaka neodločeno igrati z boksarskim prvkom! Ali si moreš misliti, kaj to pomeni? Saj razumeš, zakaj se je moje srce nagnilo k Bepu; sama moč in močnatost ga je?« »Ne.«

Potlej me poslušaj dalje! Kurt je moral pač slutiti, kakšen globok duševni vtis je napravil name Bepo. Izval je preprič, prišlo je do pretepa, in Bepo ga je z enim samim udarcem podrl na tla. Zdal boš pač lahko razumel, zakaj sem se tisto noč zapustila Kurta. Nekaj tednov nato sem se poročila z Bepom.

Se zdaleč tega nisem razumel. Pavel — Kurt — Bepo, kakor dolgo bo to še trajalo? Nisem si mogel predstavljati, da bi mogel kdo kdaj premagati takšnega hrustla, kakršnega je Bepo. In da bi morala biti Aleksandra vse življenje pri tem...

»Ah,« je dejala, ko je videla moj osupli obraz. »Ti si pač takšen ko vsi drugi. Moški ne razumejo, kaj se dogaja v ženskih dušah.«

Spet tisti nestrpni pogled. »Kurt! Molči vendar o njem! Kje je že vse to za menoj?« »Ali si se ločila od njega?« »Že davno.« »In zakaj?« »Moj Bog, začelo se je pač s tem, da sta se Kurt in Bepo pomerila v tenisu — in igra je bila neodločena! Pri Kurtovem slovesu teniskega prvaka neodločeno igrati z boksarskim prvkom! Ali si moreš misliti, kaj to pomeni? Saj razumeš, zakaj se je moje srce nagnilo k Bepu; sama moč in močnatost ga je?« »Ne.«

Potlej me poslušaj dalje! Kurt je moral pač slutiti, kakšen globok duševni vtis je napravil name Bepo. Izval je preprič, prišlo je do pretepa, in Bepo ga je z enim samim udarcem podrl na tla. Zdal boš pač lahko razumel, zakaj sem se tisto noč zapustila Kurta. Nekaj tednov nato sem se poročila z Bepom.

Se zdaleč tega nisem razumel. Pavel — Kurt — Bepo, kakor dolgo bo to še trajalo? Nisem si mogel predstavljati, da bi mogel kdo kdaj premagati takšnega hrustla, kakršnega je Bepo. In da bi morala biti Aleksandra vse življenje pri tem...

»Ah,« je dejala, ko je videla moj osupli obraz. »Ti si pač takšen ko vsi drugi. Moški ne razumejo, kaj se dogaja v ženskih dušah.«

»Ah,« je dejala, »ti si pač takšen kakor vsi drugi. Moški kratko in malo ne razumejo, kaj se godi v ženskih dušah!«

Priznati moram, da je Kurt res korenjak in lahko si predstavljam, kako močan vtis napravi na ženska srca. Čeprav mi nisem hotel dati prednosti pred Pavlom, sem si kljub temu mislil: morebiti ima pa Aleksandra prav?

Potlej je več let nisem več videl. Drugič mi jo je pa boksar Bepo predstavil za svojo ženo. Bil sem ko okamenel od presenečenja. Če sem pri Kurtu razumel, da utegne ugajati tako ljubki ženski kakršna je Aleksandra, se mi je to pri Bepu zdelo kratko in malo nemogoče. Preden so ga odkrili kot boksarja je bil mesarski pomočnik. Bil je teleban, ki mu je bilo vse, kar ni bilo v zvezi z boksom, španska vas.

Gledal sem torej, da sem prišel z Aleksandro skupaj na samem in sem jo povprašal po Kurtu.

Pozor! Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto poljarno. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarzo v obliki črke T. Zadržite samo originalni Darmol.

Darmol dobite v vsaki lekarni

Novela „Družinskega tednika“

Aleksandra in močnejši spol

Napisal Erik Rennert

Aleksandre Fjedorovne, več let nisem videl.

Aleksandra Fjedorovna je bila žena Pavla, opernega peva. In kako sta bila srečna! Saj to je bilo čisto razumljivo. Veliki, postavni Pavel je malo Aleksandro oboževal, sleherni željo ji je bral iz oči. Čeprav je na zunaj napravil vtis tršatega človeka, je bil nasproti svoji ženi posebej ljubeznivost, umetniška narava, polna razumevanja za Aleksandrine muhe. In zdaj, zdaj mi je moj prijatelj Kurt, prvak v tenisu, obljubil, da me bo predstavil svoji ženi. Sele pred kratkim sta se poročila in radoveden sem bil, na kaj se je Kurt ujel. Naposled je prišel dan, ko sem jo lahko videl in na svoje ne majhno presenečenje sem spoznal, da ni bila nobena druga kakor Aleksandra Fjedorovna.

To me je osupnilo. Izbral sem bil prvo priliko, da sem se z njo pogovoril med štirimi očmi.

»Ti, Aleksandra?« sem vprašal. »Če se prav spominjam, si bila vendar s Pavlom...«

»Ah, Pavel!« je odvrnila, s pogledom, ki je izražal vso nestrpnost tega sveta.

»Pavel! Kako daleč za menoj je že vse to!«

»Ali sta se ločila?«

»Zadel si!«

»In zakaj?«

»Pavel ni bil pravi mož zame.«

Začudil sem se, kajti težko sem si predstavljajal moža, ki bi Aleksandro bolj ljubil kakor Pavel. A ni me pustila v negotovosti.

»Nekaj časa se mi je zdelo čudovito biti z njim poročena. Lepega dne sem pa spoznala Kurta. Bili smo ravno na tenišču — saj veš, da je bil tudi Pavel strasten ljubitelj tenisa. A Kurt ga je potolkel, ko da bi trenil. In sploh me je Kurt navdušil. Njegovi zamahi so bili neizrekljivo elegantni in človek se je moral zaljubiti v njegovo roko. Skratka, moč in močnatost kar žarila iz njega. V prvi sekundi sem vedela, da bom njegova.«

Najbrže ob tem njenem pripovedovanju nisem napravil prav pametnega obraza, zato se je razočarana obrnila stran.

dom, ki je izražal vso nestrpnost tega sveta.

»Pavel! Kako daleč za menoj je že vse to!«

»Ali sta se ločila?«

»Zadel si!«

»In zakaj?«

»Pavel ni bil pravi mož zame.«

Začudil sem se, kajti težko sem si predstavljajal moža, ki bi Aleksandro bolj ljubil kakor Pavel. A ni me pustila v negotovosti.

»Nekaj časa se mi je zdelo čudovito biti z njim poročena. Lepega dne sem pa spoznala Kurta. Bili smo ravno na tenišču — saj veš, da je bil tudi Pavel strasten ljubitelj tenisa. A Kurt ga je potolkel, ko da bi trenil. In sploh me je Kurt navdušil. Njegovi zamahi so bili neizrekljivo elegantni in človek se je moral zaljubiti v njegovo roko. Skratka, moč in močnatost kar žarila iz njega. V prvi sekundi sem vedela, da bom njegova.«

Najbrže ob tem njenem pripovedovanju nisem napravil prav pametnega obraza, zato se je razočarana obrnila stran.

»Pavel! Kako daleč za menoj je že vse to!«

»Ali sta se ločila?«

»Zadel si!«

»In zakaj?«

»Pavel ni bil pravi mož zame.«

Začudil sem se, kajti težko sem si predstavljajal moža, ki bi Aleksandro bolj ljubil kakor Pavel. A ni me pustila v negotovosti.

»Nekaj časa se mi je zdelo čudovito biti z njim poročena. Lepega dne sem pa spoznala Kurta. Bili smo ravno na tenišču — saj veš, da je bil tudi Pavel strasten ljubitelj tenisa. A Kurt ga je potolkel, ko da bi trenil. In sploh me je Kurt navdušil. Njegovi zamahi so bili neizrekljivo elegantni in človek se je moral zaljubiti v njegovo roko. Skratka, moč in močnatost kar žarila iz njega. V prvi sekundi sem vedela, da bom njegova.«

Najbrže ob tem njenem pripovedovanju nisem napravil prav pametnega obraza, zato se je razočarana obrnila stran.

»Pavel! Kako daleč za menoj je že vse to!«

»Ali sta se ločila?«

»Zadel si!«

»In zakaj?«

»Pavel ni bil pravi mož zame.«

Začudil sem se, kajti težko sem si predstavljajal moža, ki bi Aleksandro bolj ljubil kakor Pavel. A ni me pustila v negotovosti.

»Nekaj časa se mi je zdelo čudovito biti z njim poročena. Lepega dne sem pa spoznala Kurta. Bili smo ravno na tenišču — saj veš, da je bil tudi Pavel strasten ljubitelj tenisa. A Kurt ga je potolkel, ko da bi trenil. In sploh me je Kurt navdušil. Njegovi zamahi so bili neizrekljivo elegantni in človek se je moral zaljubiti v njegovo roko. Skratka, moč in močnatost kar žarila iz njega. V prvi sekundi sem vedela, da bom njegova.«

Najbrže ob tem njenem pripovedovanju nisem napravil prav pametnega obraza, zato se je razočarana obrnila stran.

»Pavel! Kako daleč za menoj je že vse to!«

»Ali sta se ločila?«

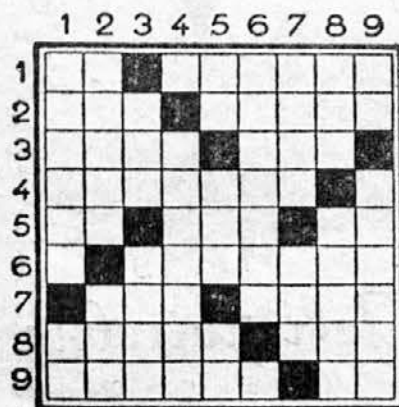
»Zadel si!«

»In zakaj?«

»Pavel

Križanka in uganke: Sreča je - dobra navada

KRIZANKA št. 15

Pomen besed:

Vodoravno: 1. pesnitev; zakasnjene; 2. pokoj; kraj pri Splitu; 3. moško ime; abesinski dostojanstvenik; 4. turški mesec posta; 5. veznik; razpoka; zaimek; 6. močno razstrelivo; 7. ustanovitelj Rima; potem; 8. češko mesto; plod; 9. znana opera; predlog.

Navpično: 1. moško ime; prislov; 2. mesto v Istri; suženj; 3. evropska prestolnica; mlada domača žival; 4. moško ime; 5. kvarta; sorodnik; medmet; 6. prebivalec češke pokrajine; 7. konjenik; zaimek; 8. nota; orjak; narobe predlog; električen tečaj.

POSETNIKA št. 15

Dr. I. UŠEN

POLJSKA LITVA

Kaj je ta gospod po poklicu?

OBRATNICA

MARKO
VARNA
SITAR
ORNAT
RIGA
DEVA
TABOR
BROD
LAMA

Obrni črke teh besed tako, da dobiš nove besede. V prvi navpični vrsti boš potem bral pregovor.

IZLOČILNICA

Nikdar, Boris, prstan, sedmina, poljub, izgovor, spanje, vislice, greben, čokolada, zapor, kosmulja, dijak.

Iz vsake besede vzemi dve črki in sestavi iz njih pregovor.

ČRKOVNICA

V Ž J D J B S
E L U O I S O
E C J L H R I
Č T E I I O A

PREMIKALNICA

ČEDAD
UDOBNOŠT
PRAZNINA
RAZENJ
KARLOVAC

Besede premikaj tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah tri evropske reke.

MAGIČEN LIK

1. A A A A A
2. A D D E E
3. H H I I J
4. J R R R R
5. R R U V V

Pomen besed: 1. skrbnik; 2. pesem; 3. ime pisatelja Haggarda; 4. ptica roparica; 5. abesinsko mesto.

Besede se berejo enako v navpičnih in vodoravnih vrstah.

VRAZA

Prvo reka je velika, drugo poživljal bolnika. Zveži z črko se oboje in poveži, kaj to je.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: Oh, pokora, Rab, sodar, Ezav, lik, Gabjel, or, Don, to, Bogatin, kit, rama, pilot Tot, Otakar, Ra. — Na navpično: Oregon, po, bazar, kit, Bal, Bilo, vinotok, os, log, ta, kolevar, odij, tat, rak, Timot, ar, sonata.

Piramida: a, ar, dar, Rado, prado, Dorpat, Stopnice: bakelit, zhašnik, gobavec, Alabama, kolok, kolobar, zloraba.

Izločilnica: Voda najtrko skalo zdrobi.

Magična zlogovnica: Saloma, lopata, mator, tador.

Skrivnica: Kogar zebe, naj zleze za peč. Zlogovnica: Njiva, izbiček, sviloprepka, re, lizija, etamin, čevljar, elektrika, kočevje, iz, najdba, Blagovica. — Ni sreče, ki bi bila večna.

Privadi se na to, da si srečna in srečna boš!

Lincoln je nekoč dejal: »Opazil sem, da so ljudje navadno tako srečni, kakor so se poprej odločili, da bodo.« Imel je prav.

Nekaj je kajpak odvisno od značaja, temperamenta in prisojenih nagnenj. Zdi se, da bi nekateri ljudje kar požirali melanholijo, pri mnogih je pa to samo slaba razvada, kakor pri otrocih, ki sesajo palec ali grizejo nohte.

Marsikaj je odvisno tudi od okoliščin.

Pravijo, da je težko biti srečen, ako si ni mogoče privoščiti dveh kosov kolača, ako ti fant, ki ga ljubiš, ne vrača ljubezni, ako imaš čir na hrbtu. Vseeno je pa dosti ljudi na svetu, ki so srečni kljub temu, da niso bogati, še več jih je pa, ki so bogati in zdravi, pa niso srečni.

Sreča je pač stvar navade.

Ljubezen naj bi osrečevala. Prav tako denar, slava, šampanjec in uspeh. Zaradi neke čudne muhe pa vse te stvari pogosto ne osrečujejo. Sreča namreč ni filozofija, niti znanstvena teorija, pač pa umetnost vsakega posameznika. Umetnost, ki si jo moramo vsak dan znova pridobiti, kajti le prerada se v današnjem vihravem življenju človeku mimogrede izmuzne.

Zato naj bi vsak dan nekaj minut posvetili vajam za srečo.

Vsako jutro najprej pomisli na tiste stvari, ki so ti prijetne in te napolnijo s prijetnim občutkom zadovoljstva. Vsak dan bodi vsaj pol ure vesela. To se smešno sliši, a če ti gre še tako trda, na zabavo ne smeš pozabiti, podzavedno ti krepi živce in krči pot k sreči. Te pol urice misli samo na lepe stvari in pozabi na vse skrbi, od bolnih ledvic pa do neplačane stanarine!

Navadi se vse stvari obračati tako, da ne boš videla samo njih senčne, pač pa tudi njih sončno stran. Vsaka stvar ima prav zanesljivo dve strani, če se ti to zdi še tako nepravilno, ima jih, kajti to nas uči neizpodbitna logika.

Ni važno, kaj, ampak, kako!

Morda boš ugovarjala, da je to samo umetno, da si sreče ni mogoče pridobiti, da se rode ljudje pod srečo ali pod nesrečno zvezdo. Nikakor! Kar se zgodi, se zgodi. Večkrat ne moreš ničesar spremeniti. Lahko pa to zadevo, če hočeš, obračša na vse strani, stavim, da ne bodo vse njene strani temne, da bo tudi kakšna svetla med njimi.

Edini, ki si mu dolžna odgovor, si ti sama, je tvoja vest. Zakaj se torej ne bi zavedno vzgajala k veselju in sreči?

Kar se je zgodilo, kar ti je namenjeno, vsemu temu se res ne moreš izogniti. Temu se pa ne izogne nihče. In vendar jih je mnogo, mnogo, ki žive v prav takšnih razmerah kakor ti, pa so vseeno mnogo srečnejši od tebe. Ker so se navadili biti srečni! Praviš, da se ti to ne posreči. Navadno. V začetku prav zanesljivo ne. Za navado je treba vaje. Sreča je pa le — dobra navada.

Navadila se boš biti srečna prav tako, kakor si se navadila plavati, voziti kolo, tipkati, kuhati. Z vajo.

Ce te bo kdo vprašal, ali si srečna, je najbolje, da mu odgovoriš tako, kakor je odgovoril neki gospod, ko so ga v družbi vprašali, ali zna igrati vijolino. »Ne vem. Se nisem poskusil.«

Nega rok in nog

Nega rok je eno najstarejših kozmetičnih vprašanj. Od vseh delov človeškega telesa lahko najdalje ohranimo roke, njihovo lepoto lahko ohranimo celo do pozne starosti.

Po roki, zlasti po negovani koži na roki, ne sklepamo samo o poklicu ženske, temveč tudi o njenem značaju. Ako srečamo v družbi lepo, elegantno damo, lepe postave in prikupnega obraza, bo napravila na nas najboljši vtis. Ko pa sleče rokavice, in pokaže suhe, ovele, rdeče in nagubane roke, bo takoj izplahnelo naše prejšnje občudovanje.

Kajpak so tudi izjeme, vendar danes redko opazimo tako imenovano »aristokratsko roko«. Koža na rokah je postala zaradi športa bolj groba, pa tudi sama oblika roke se je spremenila, zato danes govorimo bolj o »športni roki«.

Veliko žensk — tudi če imajo skrbno negovane roke — ima tako grd komolec, da se zdi grda cela roka. Komolec nima masčobe, zato postane koža na njem ne glede na šport in delo zaradi gibanja in drgnjenja nagubana, temna in groba. S --- a

Pri težavah vsled hemoroidov

pomagata že 1 do 2 Leo-pilule, če jih jemljete po jedi. To sredstvo pomaga že po petih, šestih urah do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Pri negi rok in komolca je najvažnejša snaga, vrhu tega je pa treba imeti tudi potrpljenje. Roke je treba umiti večkrat na dan v mlačni milnici, jih skrbno obrisati, potleji pa natreti s kremo, ki kožo mehča in ohranja in se upija vanjo. Zenskam, ki goje šport ali ki morajo delati, je brez-pogojno potrebno, da si vsak večer natrejo komolce z mastno hranilno kremo.

Ako so prsti prekratki in debeli in jih je nemogoče lepše izoblikovati, napako vsaj lahko zmanjšate na različne načine.

Nega nog je dames že tako razširjena, da igra pri ocenjevanju ženske lepote odločilno vlogo. V primeru z ostalimi deli telesa nogo še danes zanemarjamo. Kljub temu pa hočejo imeti nekatere ženske lepe noge, čeprav jih zakrivajo čevlji. To je čisto naravno, ker je lepo razvita noga

Model zadnje mode iz težkega, belega krepa; obleka je vsa posuta s pisanimi številkami. Ukrojena je preprosto, po geslu letošnje mode: preprosto, a živahno.

Pojasnila:

Umetni grah: 5 dek margarine mešaj toliko časa, da se speni. Dodaj 8 dek nastrganega parmskega sira in 5 dek moke ter ščepec soli. Vse dobro premešaj in skozi sito vlijaj na vrelo juho.

Nadevan krompir: Izberi za šest oseb osem precej debelih krompirjev. Šest krompirjev iste velikosti razpolovi, oluplji in lepo izdolbi. Posebej pa skuhaj druga dva krompirja, ju oluplji in pretlači. Dodaj jima za jajce presnega masla, nekoliko soli, popra, sesekljane peteršilja in sesekljane čebule. Izdolbene krompirje nadevaj s tem nadevom. Potlej krompir lepo naloži v dobro pomaščeno kozo in ga rumeno zapeči.

Čokoladne rezine: Tri rumenjake dobro mešaj s 16 dekami sladkorja, dokler se ne speni. Potlej dodaj 8 dek dobro razpuščenega masla in 8 dek nastrgane čokolade za kuhanje. Ko je vse dobro premešano, dodaj še sneg treh beljakov. Testo namaži v dobro pomaščeno pekačo in ga speci. Ko je pečeno, še toplo razreži na rezine in če ti ugaja, pomaži z limonovim ledom.

Skutina torta: 13 dek sladkorja in 6 rumenjakov dobro premešaj, dodaj 14 dek zmletih, olupljenih mandljev in 16 dek dobre, zdrobljene skute. Naposled še sneg treh beljakov. Počasi speci v modelu in polj z limonovim ledom.

Naša kuhinja

Naša jedilnika, posebno jedilnik za premožnejše, imata namen, pomagati našim gospodinjam pri sestavljanju njihovega jedilnika, ki ga bo vsaka gospodinja kajpak zložila po svojih gmočnih razmerah.

Ce torej v enem ali drugem današnjem jedilniku najdete jedi, ki so nadpovprečne, si izberite med navedenimi tiste, ki vam najbolj ugaajo in jedilnik dopolnite po svoji volji.

Kaj bo ta teden na mizi?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Zdrobena juha, govedina s praženim krompirjem in drobnjakovo omako. Zvečer: Krompirjeva solata, trdo kuhana jajca.

Petek: Zelenjavna juha, palačinke. Zvečer: Pečenjak, kompot.

Sobota: Kruhova juha, krompirjevi kotleti, čebulna omaka, solata. Zvečer: Jajca z drobnjakom.

Nedelja: Porova juha, svinjski kotleti, dušen krompir, špinata. Zvečer: Svinjski prekajen jezik, čaj.

Ponedeljek: Telečja rižota, solata. Zvečer: Telečji golaž.

Torek: Krompirjeva juha, makaronova potica, solata. Zvečer: Krompir v oblicah s sirom in maslom.

Sreda: Pljučka s krompirjem. Zvečer: Pražena jetra, solata.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z umetnim grahom, pražen krompir, špinata, prepečena govedina. Zvečer: Nadevan krompir, solata.

Petek: Juha iz pretlačenega zelenega graha z zdrobovimi cmoki, pražen riž, solata, čokoladne rezine. Zvečer: Zdrobov narastek z malinovo polivko.

Sobota: Zelenjavna juha, krompirjeva potica, berivka. Zvečer: Trdo kuhana jajca s sardelnim maslom, krompirjeva solata.

Nedelja: Goveja juha z vrančnimi cmoki, šivana telečja pečenka z jetrnim nadevom, pražen riž, mešana solata, skutina torta. Zvečer: Mrzel narezek, pecivo, kompot.

Ponedeljek: Krompirjeva juha s prepečenimi kruhovimi rezinami, zdrobovi cmoki, dušena svinjska bržola, čebulna omaka. Zvečer: Krompirjevi kotleti s solato.

Torek: Telečja obara s sirovim rižem, krompirjevi rezki z drobnjakom, solata, dunajski nadevani škričljivi. Zvečer: Pečenjak, kompot.

Sreda: Špinatna juha, dušena govedina s praženim krompirjem in kislimi kumaricami. Zvečer: Srce v omaki.

Tale model je posebno zanimiv zato, ker je sestavljen iz počez in podolgim progastega blaga. Krilo je nagubano tako, da so bele proge popolnoma skrite, le spodaj se nekoliko svetlikajo pri hoji.

Ljubka, praktična obleka iz rožaste svile z nagubanim krilom in precej nabrano bluzo. Posebno je prikladna za sprehode.

Praktični nasveti

Kako zalepiš razbite porcelanaste, steklene in glinaste predmete?

Skoro popolnoma neznano je, da je bela oljna barva, ki jo uporabljamo za barvanje pohištva, izvrstno in trajno lepivo za razbite porcelanaste, steklene in glinaste predmete. Oba zlomljena dela z barvo namažeš in stisneš, potem pa posušiš.

Ta metoda se posebno obnese pri različnih umetniških kipcih, ki krase sobe na nedotakljivih mestih; lepivo se namreč strdi šele čez nekaj mesecev, potem pa drži za vselej in jih lahko tudi umivaš. Glinaste predmete pa zlepiš še na drug način. Razbite dele močno stisneš in zvežeš, potem pa položiš v mleko. V njem predmet kuhaš več ur. Ko se mleko ohladi, predmet vzemi ven in s presenečenjem boš ugotovila, da so počeni deli trdno stisnjeni.

Ščetko za snaženje parketnih tal, ki so se njene ščetine od maže že zlepile, očistiš tako, da jo daš v toplo raztopino sode in jo toliko časa pustiš notri, da ščetine niso več zlepljene. Vendar je pa važno, da raztopina ne pride do lesa. Naposled ščetko dobro oplakni in posuši.

ŽENSKI RAZGOVORI

„Debelušnost“: Draga gospodična, niste mi pisali, koliko let vam je, zato vam ne morem točno odgovoriti na Vaše vprašanje. Domnevam namreč, da ste v tisti razvojni dobi, ko je človek bolj debelušen, potem se pa „potegne“ in nepotrebna mast sama od sebe izgine. Ako še niste izpolnili 18. leto, potem glede hujšanja potrpite, narava vam bo sama pomagala do vitke linije. Sicer se naprej telovadite, dosti gojite sport, n. pr. plavanje in lahko atletiko, predvsem se dosti gibajte. V številki 16 našega lista smo imeli recept za „shujševalni cocktail“, mislim, da bi tudi vam pomagal. Glede noge bi vam pa svetovala, da čim hitreje stopite k zdravniku, le on vam more natanko svetovati, kaj vam je ukreniti.

Gospa Marija P. Ljubljana: Takšne žilice nastanejo po navadi zaradi slabega krvnega obtoka, kar je najbrže tudi v Vašem primeru. Utegne biti pa

Monogrami — enfel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

tudi kakšna kožna bolezen, tega na takšno razdaljo ni mogoče ugotoviti, še manj vam pa svetovati. Stopite k zdravniku za kožne bolezni, on vam bo zanesljivo vedel povedati, kaj je vzrok tej neprijetnosti in kako se je boste kar najhitreje odkrili.

Vas lepo pozdravlja

Saška

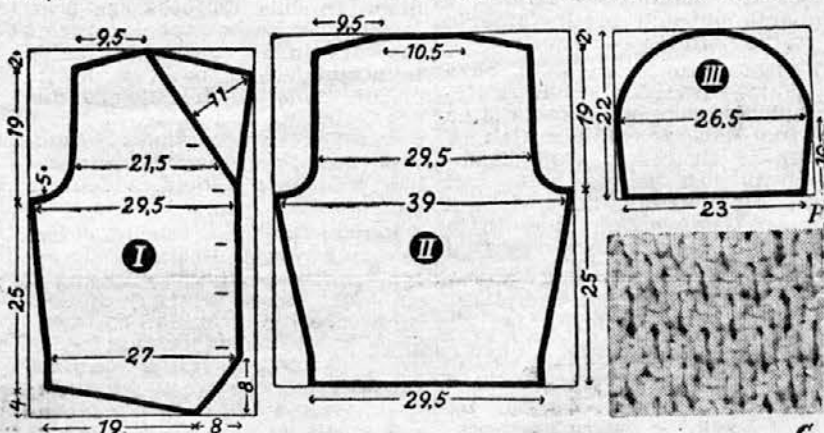

Progasto ali kockasto? se boste vprašali. Blago je iz velikih kock, ukrojeno pa tako, da se zdi, ko da bi bilo progasto. Učinek je kajpak čudovit, zanj se je pa treba v prvi vrsti zahvaliti novi modi — pliseju. Takšne obleke se siljajo pada samo vitkim postavam s širokimi rameni.

Progasta poletna bluza

Za blužo potrebujete 200 gr bele ali kakšne svetle volne in 20 gramov rjave ali druge temnejše volne. Pletilke št. 3,5.

Vzorec je tale: 1 leva, 1 desna, 1 leva, 1 desna. V drugi vrsti nad levimi podpletite leve, nad desnimi desne. V tretji vrsti pa vzorec obrnite, in sicer: namesto levih pridejo desne, na

pa dodajate: osemkrat po 6 petelj na levi strani in osemkrat po 1 petljo na desni. Tako dobite vsa skukaj 59 petelj. Potlej pa na desni strani dodajate še devetkrat po 1 petljo. Na

desni strani napravite gumbnico, in sicer tako, da 5 petelj snamete in jih v naslednji vrsti spet podpletete. Na levi strani na vsake tri centimetre dodajate po eno petljo, na desni pa na vsakih 5,5 cm po eno gumbnico. Ko je na levi strani že 25 cm visoko, začnete snemati za rokavno odprtino: v prvi vrsti 5 petelj, potem 4, nato 3, 2 in šestkrat po 1 petljo. Naprej pa pletite naravnost. Na desni strani snemite v vsaki vrsti po eno petljo, dokler jih nimate na pletilki 24, ki jih snemite štirikrat.

Levi prednji del pletite prav tako kakor desnega, le v obratnem smislu in brez gumbnic.

Za hrbet nasnujete 74 petelj. 25 cm pletite naravnost in na vsaki strani eno petljo dodajte. Za rokavno odprtino pa snemajte takole: dvakrat po 3 petlje, enkrat po 2 in štirikrat po 1 petljo. Ostalo je še 74 petelj. Pletite naravnost do ramen. Zdaj na vsaki strani v štirih vrstah snemite po šest petelj, ostalo pa hkrati.

Za rokava nasnujete 56 petelj in na vsaka dva centimetra dodajate po eno petljo. Ko imate na pletilki 66 petelj, snemajte. Na vsaki strani na vsake štiri vrste po 1 petljo. Ko imate na pletilki 50 petelj, v vsaki vrsti snemite po eno petljo na vsaki strani, ko jih imate pa dvajset na pletilki, snemite vse hkrati.

Za reverje poberite s pletilke vse petlje pri vratnem izrezu desnega ali levega dela. Na pletilki jih morate imeti okrog 40. Štiri vrste pletite naravnost, potem pa v vsaki vrsti na obeh straneh snemite po eno petljo, dokler vam ne peidejo.

Dele lepo polikajte in sešijte. Iz temnejše volne napravite prevleke za gumbce. S kvačko nakvačkajte 11 cm dolgo verižico, ki jo sem in tja sešijte, za tem prevlecite prav ploščat lesen gumb in v sredi močno sešijte. Ko so vsi gumbi končani, jih prišijte na blužo.

S temno volno nakvačkajte rjave, nekoliko debelejša verižice in jih prišijte na blužo, kakor vidite na sliki.

Zdaj je samo še od vas odvisno, kakšne barve si boste izbrali, potem pa le pridno na delo. Prepričani smo, da bo marsikatera izmed naših bralk napravila takšno blužo, saj zanjo govori že slika sama.

»Senteurja« so se spet pojavili

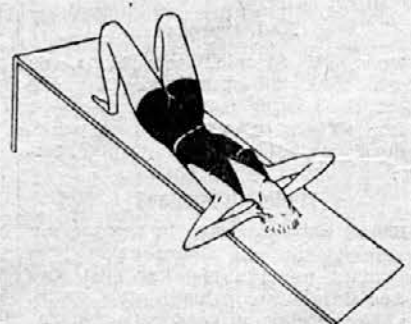
Nič več ne vemo, kaj je to. Naše prababice, morebiti tudi naše babice — so pa to reč poznale in cenile tem bolj. »Senteurja« so bile majhne, odšavljene vrečice, ki so jih všile v obleko, da bi zmerom prijetno dišale. Danes, ko se nam vrača moda naših babic, so prišli tudi »senteurji« na površje. Neki iznajdljivi pariški salon je iznašel novo praktično obliko. To so majhni srčki iz rdečega baržuna, ki so v njih skrite čisto majhne stekleničice s tako majhno odprtino, da parfum iz nje ne more izteči, temveč samo iz hlapevati. Pritrdijo jih v katero koli gubo na obleki, polnijo jih pa s posebno pripravo.

Moda in lepota v Newyorku

(4. nadaljevanje)

V Ameriki poznajo prav posebno telovadbo za hujšanje. Izvrstna je posebno za tiste ženske, ki kljub redni telovadbi ne morejo shujšati. Za to vrsto telovadbe moraš imeti pa pripomoček, in sicer nagnjeno zložljivo leseno desko, kakršno vidiš na sliki. Ta deska je okrog 60 cm široka in 2 metra dolga. Morda ste že večkrat slišale, kako dobro je, če imaš noge nekoliko višje od glave, prav zamisljivo pa še niste vedele, da ta vrsta telovadbe človeka izredno poživlja, da mu ojači obtok in vrne svežost.

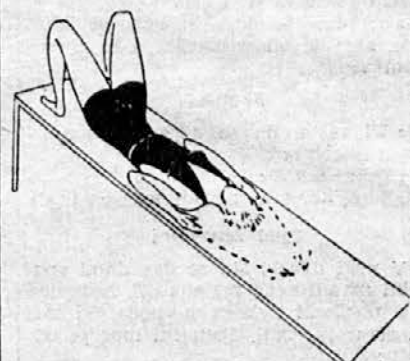
1. vaja: leži, z rokami pod glavo, životom na deski in z dvignjenimi, nekoliko razprtimi koleno. Ležati moraš tako, da imaš glavo na nižjem koncu. Zdaj dviguj trebušne mišice, tako da

se hrbtenica ne bo več dotikala tal. Na „ena“ se dvigni, na „dve“ pa spet leži kakor začetka. To vajo vadi tridesetkrat. Ta vaja je zelo uspešna za trebušne mišice, zato jo velja vaditi redno vsak dan. (1 slika.)

2. vaja: Na pogled je videti ta vaja prav lahka, a če jo boš pravilno izvajala, boš kmalu dognala, da je precej težka. Ležiš v prvotni legi, ko-

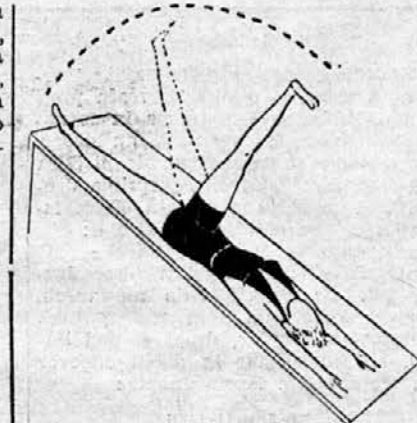
lena nekoliko narazen, telo se dotika deske, roke so ob ramenih z dlanimi, tako da so komolci in zapestja na tleh. Zdaj z rokami potegni navzgor, nad glavo, a tako da se zapestja in komolci še zmerom dotikajo deske. To vadi šestkrat hitro, šestkrat počasi, vi-

dela boš, da ni tako lahko, kakor je videti na prvi pogled. (2. slika.)

3. vaja: Roki vzročiš, paziš, da se hrbtenica dotika deske, prsi vzbočiš, nogi stegneš, tako da se členki in kolena dotikajo deske. Potlej nogo v loku dvigneš, enkrat levo, drugič desno. Važno je, da je noga povsem stegnjena, da je v istem položaju kakor na tleh. Pri tem pazi, da rok in hrbtenice ne dvigaš in da se z rameni dotikaš deske. Ta vaja je zelo dobra za lepo držo, hkrati pa, ako jo izvajamo pravilno, podaljša mišice v stegnu in medeni in povzroči, da so videti noge daljše in vitkejše.

Kakor vidite, so te ameriške vaje sicer preproste, a kaj svojevrstne, hkrati pa zelo učinkovite. Ameriška ženska ni toliko navdušena za vitkost kakor za lepo postavo. Tudi bolj polna postava je lahko lepa in prikupna, ako je drža

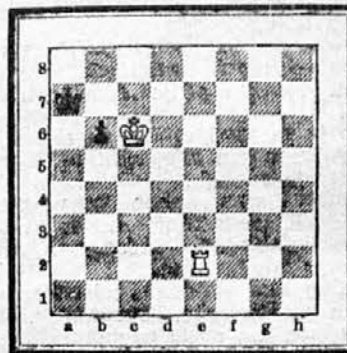
pravilna in čedna. Tako smo se približali zaključku naše reportaže o Ameriki in Američankah. Res, marsikaj imajo Američanke, česar si me pri nas še ne moremo privoščiti, če pa natanko pomislimo, bomo videli, da ni to tisto, kar jih dela lepe in zdrave, temveč da jih spodbuja predvsem njihova želja po izpopolnitvi, lepoti in zdravju. V tem prizadevanju tiči pol njihovega uspeha. Prizadevajo si kar najbolj higienično in naravno živeti, prizadevajo si sistematsko izboljšati morebitne telesne nedostatke, prizadevajo si pri sportu, telovadbi, povsod, ne samo zato, da bi bile lepe, pač pa zato, da bi bile zdrave in sposobne. Brez zdravja pa ni lepote in ni uspehov. Vsega tega se sodobna Američanka zaveda, zato je vsa njena nega usmerjena v to smer. Ta nega je pa prav za prav tako preprosta, da si jo lahko skoraj vselej osvojimo tudi pri nas in imamo od nje tiste koristi in prednosti, ki so prav tako pri nas, kakor onkraj velike luže, potrebne za današnjo borbo za vsakdanji kruh.

(Konec)

ŠAH

Problem št. 49

Sestavil Sigmund Lehner (1864)

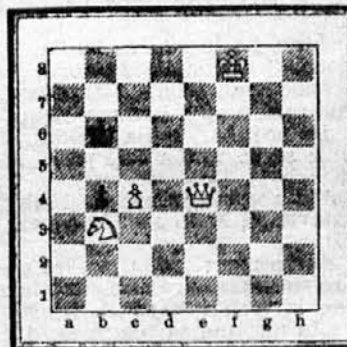

Mat v 3 potezah

(B 4)

Problem št. 50

Sestavil S. Loyd (1868)

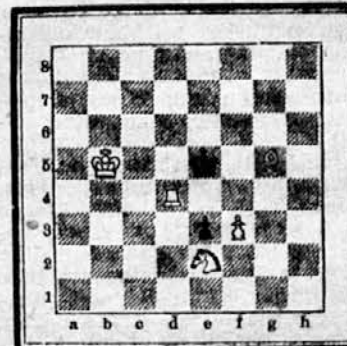

Mat v 3 potezah

(B 39)

Problem št. 51

Sestavil J. Ropelt (1902)

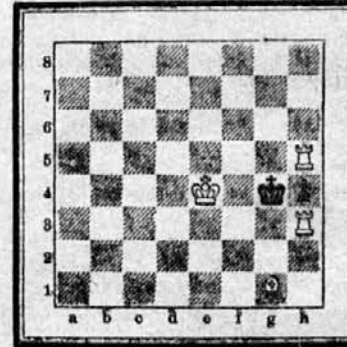

Mat v 2 potezah

(B 60)

Problem št. 52

Sestavil W. A. Shinkman (1902)

Mat v 3 potezah

(B 45)

Rešitev problema št. 46

1. Dd5—g2	Kf4—e3
2. Th6—h4	Ke3—d3
3. Th4—h3 mat.	
1.	Kf4—e5
2. Dg2—f1	Ke5—e4
3. Th6—e6 mat.	
1.	Kf4—f5
2. Ke5—d4	Kf5—f4
3. Th6—f6 mat.	

Rešitev problema št. 47

1. Lc2—g6	e3—e2
2. Lg6—h5	Ke1—d1
3. Tf6—f1 mat.	
1.	Ke1—e2
2. Lg6—d3 šah	Ke2—e1
3. Tf6—f1 mat.	
1.	Ke1—d1
2. Tf6—f1 šah	Kd1—e2
3. Lg6—d3 mat.	

Rešitev problema št. 48

1. Sd4—e6	g4—g3
2. De5—h8 mat.	
1.	g4×h3
2. De5—g5 mat.	
1.	Kh4×h3
2. De5—h2 mat.	

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20.—din. Po povzetju pošilja:

PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEI, Dunavska banovina.

7. nadaljevanje

Preden vam natanko razložim, kako se je vse zgodilo, naj najprej operem pred vami svojo čast in odgovornost. Gospodična Renata je storila vse, kar je storila, ne da bi mene vprašala za svet. Še več! Skrivala je pred menoj svojo odločitev, ko me je pa postavila pred izvršeno dejstvo, je bilo zelo ne-popravljivo.

Težko mi je, gospa grofica napisati takšno nespodobnost: gospodična Renata si je dala ostrici lase!

To je pa storila tako na skrivaj, da se mi o tem še sanjalo ni. Zgodilo se je včeraj...

Zjutraj sem kakor po navadi stopila h gospodični Renati, da bi ji pomagala pri oblačenju. Njena soba je bila prazna.

Takoj sem poklicala sobarico, ki nama urejuje sobe. Povedala je, da je gospodična odšla zdema že zgodaj zjutraj, okrog osmih.

Ni mi kazalo drugega, ko da se prijaznim s to novico. Še zmerom pa nisem slutila nič slabega, menila sem pač, da je gospodična najbrže odšla h kakšni telovadbi. Stopila sem do telovadnice v zdraviliškem parku. Ne duha ne sluha o naši gospodični!

Opoldne, ko je bil čas kosila, mi je hotelski ravnatelj sporočil, da je gospodična Lilian Merienova telefonirala, naj s kosilom ne čakam in naj kar sama obedujem. Najbrže se bo vrnila šele proti večeru.

Mislil, gospa grofica, da si lahko predstavljate, kako sem bila nezadovoljna!

In da bo mera polna, so ves popoldan prinašali vajenci in sluge menda iz vseh tukajšnjih trgovin, velike in majhne zavoje in zavitke, kajpak vse neplačane! Nekaj sem jih plačala, ko so pa prinašali vse nove in večje, sem kratko in malo pobegnila iz hotela, tako odveč mi je bilo to plačevanje.

Ob petih, ko sem se vrnila v hotel, so mi povedali, da so prinesli še nekaj zavitkov za gospodično. Plačali so jih kar pri blagajni, hoteč nama prihraniti neprijetnosti. Kajpak sem se morala zahvaliti za to pozornost, menda si gospa grofica lahko mislite, s kakšnimi občutki!

Nisem še bila četrte ure v hotelski veži, ko je stopila mlada dama, oblečena v belo obleko; kratko krilo ji je razgaljalo v svilene nogavice obute noge do kolen. Bila je prav takšna, kakor so vse tiste mlade ženske, ki jih vidimo z obrazom, kar belim od pudra, kako vsak večer plešejo po klubih, ki govorijo preglasno in kade cigarete s prekrižanimi nogami. Na glavi je imela bel klobuk s širokimi krakci, lahno potisnjen na desno oko. Izpod njega so silili na tilnik rahli kodri kratkih plavih las.

Nikoli mi ne bi bilo prišlo na misel, da bi utegnila biti ta moderna ženska naša gospodična. Sram me je to napisati, a sporočiti vam moram, gospa grofica, da je bila res ona in nobena druga.

Pet minut nato mi je sluga sporočil, da želi gospodična Lilian Merienova govoriti z menoj. Tedaj šele sem v belo oblečeni dami spoznala našo gospodično.

Ne morem reči, da je vaša snaha zdaj grša, kakor je bila poprej. To bi bilo že kar težko; kakor veste, dekle ni bilo nikoli lepo. Toda kakšna sprememba! Zvečer, pri večerji, so vse oči strmele v gospodično. Vsi so bili pač vajeni njenih dolgih, gladko počesanih las, s prečo po sredi in debelimi zviti na end ušesi. Ko je pa gospodična odložila klobuk, so se pokazali kratko ostrizeni plavi kodri, ki so nagajivo silili na vse strani, tako da se mi je zdela njena glava čisto drugačnja, vse bolj okrogla. In v večerni luči so se ti lasje svetili in spreminjali kakor svila!

Da pa ne bo presenečenja premalo, je gospodična oblekla še moderno večerno obleko, sinjo, s rožnatimi naborki, kratkimi rokavi in z dolgim širokim krilom. Obleko iz prosjonega blaga, s pohujšljivo globokim hrbtnim izrezom!

Nisem mogla jesti, tako so me motili zvedavi pogledi, ki so se kar venomer upirali v naju. Gospa grofica menda ve, da so vsi poznali našo gospodično takšno, kakršna je bila, ko je prišla v to letovišče. Gostje, ki so jo videli včeraj, so jo poznali še tedaj, ko je bila suha in drobna kakor otrok. In pomislite! Zdalj so nekateri od njih po večerji celo stopili k najini mizi in čestitali gospodični k njenemu srečnemu domisleku s pričeško in obleko, k njenemu preporodu...

Gospodično Renato te čestitke za čudo niso spravile iz ravnotežja, zato sklepam, da je že dalj časa pripravljala svoj načrt. Sedela je za mizo tako naravno, ko da bi se ne bilo nič novega zgodilo, visokostna in zapeta kakor vselej.

Zvečer, ko sva se vračali domov, sem si drznila vprašati gospodično, ali ima v svojem proračunu kakšno posebno postavko za plačilo vseh teh nakupov.

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedel S. C.

»Kaj neki? Saj ste vi zato tu, da poravnate moje izdatke!«

»Današnji vaši izdatki se mi zde tako nepotrebni, da se jih ne upam sprejeti v svoj proračun.«

»Kdo jih bo pa plačal?« je porogljivo vprašala.

»I, vi sami! Ali si niste pri poroki nekaj denarja izgovorili?«

Ob tej opombi se je gospodična Renata zdržala: »Ali imate od grofa d'Armonsa takšne odgovore?«

»Gospod Filip je predaleč, da bi se zanimal za takšne malenkosti.«

»Torej njegova mati?«

»Nikakor ne. Jaz sama, mislim, da...«

»Ah, vi sami! Nanja, veliko veselje mi boste storili, če boste v bodoče svoje opombe ohranili lepo zase. Mislim, da ima moj mož skrbeti za moje obleke in za moje življenje, ne da bi se morala omejevali pri takšnih malenkostnih nakupih, kakršni so današnji!«

To je rekla s tako odločnim glasom, da ji rajši nisem ugovarjala, kajti njen ton mi je kar sapo zaprl.

Zdalj, gospa grofica, sem vam po najboljši vesti vse natanko opisala. Prosim vas, da bi mi glede gospodične Renate poslali nova navodila. Ali naj odpotujeva z obale Zenevskega jezera? Ali naj ostaneva še tu kot tarča radovednosti in splošnega posmeha?

Odgovor
gospa grofica d'Armonsove
Martini Boulinovi

Vaše dobre novice so me očarale! Renata si je dala ostrici lase! Renata je postala kokezna! Renata zna ostati mirna, tudi če jo merijo radovedni pogledi! Draga Martina, ne bi mi mogli sporočiti boljše novice.

Če se vam zdi, odpotujte v kakšen drug kraj. Ravnanje se pa čisto po želji gospodične Renate.

Predvsem ji pa ne kratite veselja do knjig, do nakupovanja in do oblek. Popolnoma se zanesem, draga Martina, da boste ustregli mojim željam.

Ali je mogoče, da je moja snaha ženska kakor vse druge? Kokezna? Čedna? Dama? Kar norim od veselja ob takšni misli...

14

Razložiti moramo našim bralcem, kaj je pripravilo Renato do tega, da se je tako temeljito spremenila.

Renata je, kakor vemo, sprva zavračala misel, da bi šla med ljudi in v družbo. Toda na lepem jo je prijel veselje do gledališča, do predstav, ki jih je v kazinu prirejala neka potujoča igralska skupina iz Pariza.

Ze nekaj dni je namreč gostovala v kazinskem gledališču neka pariška skupina. Igrali so duhovite in skupne francoske komedije,

polne življenja in smeha. Renata je poslušala z odprtimi usti in ušesi. Kar požirala je napete dvogovore in samogovore, trepetala je, kadar se je komedija neugodno zapletla za glavnega junaka, in oddahnila se je, ko se je vse spet lepo končalo.

Bilo je tako novo zanjo, da je pogosto mešala domišljijo z resničnostjo. Neugnan smeh ljubke nežnosti, ognjivite ljubezenske prispege, drzne dogodivščine, ki so vselej čudovito lepe, vse to se ji je zdelo kakor prelep sprehod v neznano pokrajino, toda v resnično pokrajino, ki je dotlej po nekem čudnem naključju še ni spoznala.

Vse se ji je zdelo naravno, samo po sebi razumljivo: čudovite obleke, drzni ljubezenski prizori, duhoviti zapletljaji.

Zdalj šele se je pokazalo, kako naivna je ostala, ker je bila tako dolgo zaprta v samotni. Kje naj bi se bila naučila ločiti resničnost od dozdnevnosti? Kje naj bi se bila naučila, spoznati v vedrem gle-

in njenem položaju storilo že sto in sto žen poprej. Postane koketa, zabava se na lastno pest, lepo se oblači, obda s krogom častilcev, lepa hoče biti, poželenja vredna, oboževana. Naposled postane gospod mož ljubosumen, oči se mu odpro, spozna, da ima prav za prav mlado, lepo ženo. Ko zastor v zadnjem dejanju pade, se gledalci komaj odtrgajo od nežnega ljubezenskega prizora med možem in ženo.

Ta komedija je šla Renati do živega. Primerjala je svojo prisiljeno poroko s poroko glavne junakinje. Vso noč je sanjerala in primerjala svoj položaj s položajem zapuščene žene v igri. In v njeni nedolžni duši se je kakor iz megle izoblikoval nov načrt, v njenem srcu je pa vzbrstelo novo, plaho upanje.

Zjutraj je bila že zgodaj pokonci in ne glede na zgodnjo jutrnjo uro jo je mahnila proti gledališču, še vsa v ognju za svoj načrt.

Toda gledališče je bilo pusto in žalostno. Neka ženska je pometala in dvigala obleke prahu med oblaženimi sedeži, ki so se zdeli zvečer v morju luči tako razkošni. Prah je sedal na baržun in odeval vse v žalostno sivino.

Renata je spoznala, da ima blesteče se kulise tudi drugo, dolgočasno stran, in zaslutila je, da so gledališke lepote in princeze morda prav tako navadne smrtnice, povprečne in zapuščene ženske kakor ona.

Žalost ji je legla na dušo in iz prvi se ji je izvil dolg vzdih.

Ze se je hotela vrniti domov, toda zavedala se je, da se ne bo nikoli iznebila dolgočasnega življenja, če se bo predala prvemu razočaranju. Po nasvetu ženske, ki je pometala, je odšla v bližnji, precej skromni hotel, kjer so stanovali igralci in igralki, ki jih je prejšnji večer tako vneto občudovala. Bila so čedna, morda nekoliko prenapeta dekleta, a dobrega srca.

Renata je takoj občutila živo zaupanje vanje. Razložila jim je svoj načrt in jih prosila, naj ji po svojih močeh pomagajo in svetujejo. Ko je utihnila, so začudeno zmajevale z glavami: njeno pripovedovanje se jim je zdelo ne-navadno in nekatere so kljub Renatini resnosti le s težavo prikrivale smeh.

To je bilo res nekaj novega! V gledališču so pač dobivale razne vloge, bile so ljubimke in klepetulje, sovražnice in prijateljice, a da bi jih kdo naprosil za učiteljske elegancije in ljubkosti v resničnem življenju — ne, kaj takšnega se jim še živ dan ni zgodilo!

Pomilovalno so ogledovale Renato. Čeprav čedno oblečena, je bila videti v dolgi temni obleki

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, moga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

dališkem smehu smeh igralca, v strastnih objemih pretiravanje in v vročih poljubih — igranje?

Knjiga se nam zdi točna slika življenja. Gledališče je bilo za Renato življenje samo, kakršno si ga je zamišljala v svojih sanjah. V mislih je obtoževala svojo izgubljeno mladost, zaprto med štiri stene, svojo neizkušnost, ki se ji je na lepem zazdela smešna, in Martinovo staroversko strogost, ki jo je zdaj iznova vlekla v samoto. Obtoževala je v svoji neizkušnosti vse svoje dotedanje življenje, ne da bi pomislila, da tudi sicer ne bi mogla gledališkega življenja primerjati s pravim, resničnim življenjem.

In tako jo je neki večer pretresla neka komedija v dno srca. Zgodba je bila preprosta, skoraj otročja. Toda ali ne vplivajo včasih na človeško dušo tudi preprosti dogodki?

Zgodba je bila precej vsakdanja: mlado, čedno dekle se poroči brez ljubezni z vsiljenim ji možem, pravim donom Juanom. Mož se za svojo ženo komaj zmeni in jo zanemarija že od prvega dne. Kaj stori zapuščena žena? To, kar je

Se ena škotska

Neki škot hoče odpotovati v Ameriko. Priskrbi si najcenejši vozni listek za najcenejši parnik.

»Ali je to najcenejša možnost priti v Ameriko?« vpraša.

»Menim da.« odgovori kapitan.

Ko parnik pripluje v newyorško pristanišče, se neki potapljač ravno kar vrača na ladjino palubo.

»Kapitan!« kriči škot razjarjen.

»Oseparili ste me! Zamolčali ste mi, da bi lahko prišel v Ameriko tudi peš!«

V knjižarni

Dama: »Rada bi imela knjigo za mladoporočence.«

Prodajalec: »Morebiti Ljubezensko življenje v naravi?«

Dama: »Ne, ne! Saj že imamo stanovanje!«

Nadpovprečno

Ona: »V časopisu sem brala, da ženska vsak dan izpregovori povprečno deset tisoč besed.«

On: »Vidiš, saj sem zmerom pripovedoval, da si daleč nad povprečnostjo.«

Hudobni papagaj

Kovač kupi papagaja in trgovec mu zagotavlja, da zna dobro govoriti in se kmalu nauči vsega, kar sliši. Čez mesec dni Kovač prinese ptiča nazaj.

»Zakaj ste pa prinesli papagaja nazaj?« vpraša trgovec presenečen.

»K-k-ker.« s težavo spravi iz sebe Kovač, »h-h-h-hudobni p-p-p-ptič j-j-j-jeclja.«

Pri čevljarju

»Ze štirje tedni so minuli, odkar sem vam prinesel svoje čevlje!« v popravilo, a jih doslej še niste popravili! Poleg tega imate pa v izloži še napis: Na popravila lahko kar počakate!«

»No — ali morebiti niste čakali?«

tako nežna, tako drobna in neizkušena, da se je v njih dušah nekaj zgnilo kakor čut usmiljenja in sočutja.

»Bomo videle... to je treba dobro premisliti. Dekle sicer res ni krasotica, a saj je še tako mlada. Ti moški! Te zverine!«

In zedinile so se, da bodo mladi ženi pomagale in ji svetovale. Vsaka izmed njih je hotela povedati kaj novega, kaj koristnega, vsaka je prišla na dan s svojim predlogom. Renata jih je pazljivo poslušala, ne da bi jim bila segla v besedo.

Ko so prišle do oblek, se je prvič vmešala v razgovor:

»Obleke mi boste kupile ve!«

»Toda to je zelo drago.«

»Vseeno.«

Spogledale so se: »Hočeš reči, da si bogata?« je vprašala ona izmed njih.

»Da.«

»Zelo?«

»Zelo.«

Spet so se spogledale, potlej pa pazljivo premerile Renato od nog do glave. Vnovič so sočutno zmajevale z glavami: »Najbrže ne veste, koliko stane lepa obleka. Res lepa obleka! Naše obleke...«

Renata je prisluhnila.

»Naše obleke so videti lepe, zvečer, osvetljene od umetne luči in okrašene z umetnim kamenjem. Podnevi pa marsikatera izmed nas nima česa obleči. Komaj da imamo najpotrebnejše, ta ali ona mora pa ostati podnevi doma, ker jo je sram stopiti na ulico v stari obleki.«

Renata je pazljivo ogledovala mlado igralko, ki je tako odkritosrčno razkrivala resnico o igralškem poklicu. Bila je lepa. Visoka, vitka in plavalasa. Na odru je navadno igrala elegantne spogledljivke ali pa razočarane ljubimke.

»Vi ste Regina Trianonova, kaj ne?« je živo vprašala Renata.

»Da. Ali ste me spoznali?«

»Najprej sem spoznala vaš glas. Ko sem vas pa natančneje pogledala, sem se spomnila, da ste bili vi tisti, ki ste včeraj igrali mlado ženo, ki jo je mož zapustil. Imenitno igrate! Ganili ste me do solz. Ne samo mene; več gledalk sem videla, kako so si brisale oči.«

V Regininih očeh se je zablestelo nekaj kakor ponos. Zardela je. Vedela je, da je Renatino občudovanje resnično. Ganilo jo je. Na mah je začutila od Renate nekaj več kakor golo sočutje.

»Torej tako kakor jaz v večerajšnji komediji, si hočete vi z oblekami, spogledljivostjo in zvijačo priboriti moza?«

»Da. Upam, da mi boste pomagali, da se bo moj načrt posrečil. Vi se znate lepotečiti, dobro obleči. Znaite lepe obleke nositi, kakor je treba. Poskusite tudi mene naučiti teh umetnosti. Poslušna učenka bom in bom slepo ubogala vaše nasvete. V zahvalo si bom dovolila majhno nagrado...«

Bila je nekoliko v zadregi pred toliko očmi, ki so se začudeno upirale vanjo. Odprla je ročno torbico in potegnila iz nje šop bankovcev...

Dve uri nato je v družbi lepe mlade ženske tekala iz trgovine v trgovino.

Lepa spremljevalka, v elegantni, čeprav nekam svojevrsni obleki, je pomagala Renati pri izbiri oblek, čevljev, klobukov, ročnih torbic, nogavic in toliko drugih ljubkih malenkosti, ki jih potrebuje sleherni mlada ženska. Ne meneč se za začudenje svoje tovarišice, je poskrbela, da je s svilenimi nogavicami, modernimi, izrezanimi in visokopetimi čevlji, kratkim krilom in svetlo rožnato bluzo spremenila Renato v nekaj urah v moderno damo.

»Zdalj morava kupiti še nekaj klobukov in sportnih čepic. Potlej bo vaša garderoba popolna.«

Ko se je Renata preoblekla od nog do glave, jo je Regina — njo so izbrali, da je pomagala Renati pri nakupovanju — potegnila pred ogledalo:

»Poglejte se! Zdalj vidite, da se vam obleke podajo prav kakor vsaki drugi. Morda blago res ni tako fino kakor tisto, ki ste ga doslej nosili, a v tisti temni obleki s strašansko dolgim krilom ste bili res staromodni in smešni.«

»Priznam, da sem zdaj res skoraj takšna, kakršne so ženske, ki jih srečujem na cesti. Toda moja glava! Moji lasje in moja košena postava! Moj Bog, kako sem grda!«

»Kaj še, niste grdi. Manjka vam samo skladnosti, ljubkosti. Počasi se boste priučili nositi moderne obleke, čevlje in klobuke.«

»A moj obraz?«

»Vaš obraz? Tudi vaš obraz bom polepsala. Šli bova v lepotni salon. Ko vam bodo ostrigli lase in urejili pričeško, boste kakor preurojeni. Nihče vas ne bo več spoznal.«

Renata je zamišljeno pobesila glavo. Nekako težko se ji je bilo ločiti od debelih kit, ki sta ji težili glavo. Ker je šlo pa za lepoto, je vseeno privolila.

Humor

či, ko so že kuhani!« mu je segel eden izmed poslušalcev v besedo.

»Seveda.« je dejal neustrašni kapitan, »saj je bil vulkanski otok z vročimi vrelci.«

Škotska

»Ali veste, da so zapestno uro iz našli škotje?«

»Zakaj neki?«

»Zato, ker tako neradi segajo v žep!«

Med ženskami

V neki družbi sta se dve dami sporekli zaradi neke malenkosti. Naposled sta poklicali nekega gospoda, ki naj bi stvar razsodil. Pametni mož je odločil:

»Mlajša naj popusti!«

»Dobro!« sta vzkliknili obe hkrati,

»jaz popustim!«

Koristno

»Pomislite,« pripoveduje nekdo svojemu prijatelju, »zdaj se učim trebihljati! Ali si moreš predstavljati, kakšne možnosti imaš, če to res dobro znaš...«

»Kje pa se tega naučiš?« vpraša prijatelj ves navdušen, »tudi jaz namreč ne smem doma ust odpreti!«

Obrnilo se je

Krojač pride zaradi računa. Služkinja ga takoj spusti v stanovanje.

»Ali je gospod danes doma?«

»Da.«

»Srečo pa imam! Še kadar sem prišel z računom, ga ni bilo doma!«

Služkinja smehlja se:

»Da, da, toda včeraj so mi odpovedali službo!«

Veselo srečanje

Zapozneli gost se zgodaj zjutraj veselo, a nekoliko nesigurno vrača proti domu. Ziblje se sem in tja in se naposled zateče k svetilniškemu drogu. Prav takrat se pa z druge strani bliža drug sotrpil. Tudi on se oprime droga. Oba se sočutno gledata. Eden izmed njiju se odkrije in zajecja:

»Dovolite, moje ime je Pavel.«

»O, Pavel?« ves veseli vzklikne drugi.

»Vi ste Pavel? Zelo me veseli, gospod Pavel, da sem vas spoznal. Povejte mi vendar, dragi gospod Pavel, ali ste vendar že dobili odgovor na svoja pisma Korinčanom?«

Med prijatelji

»Ti,« pravi Koren svojemu prijatelju, »ali mi moreš napraviti uslugo? Danes popoldne imam namreč sestanek z Majdo. Prvi sestanek, veš. Prosim te, pojdi z menoj!«

»Smešno,« meni prijatelj, »saj bi samo motil!«

»Beži, beži, narobe,« vzklikne Koren, »če te bo videla, bom imel jaz več uspeha!«

Zanesljiva ugotovitev

»Bil sem na nekem otoku in sem ravno še o pravem času odkril, da so prebivalci ljudje zerci in sem zbežal.«

»Kako si pa to ugotovil?«

»Kakor hitro so me zagledali, so začeli pripravljati omako za pečenko.«

Mornarska latinščina

Neki stari kapitan, ki je bil znan zaradi svojih neverjetnih dogodivščin, se je ravno pripravil, da bi opisal neko svoje potovanje.

»Ko smo križarili po Tihem oceanu, smo se peljali mimo otoka, ki je bil ves rdeč od rakov,« je pripovedoval.

»Saj so vendar raki šele takrat rde-

Naš Kotiček

*

Prispevke v tej rubriki honoriramo, in sicer prvega z din 50—, naslednje z din 20—. Rokopise naslovite na uredništvo »Družinskega tednika«, (Naš kotiček) Ljubljana, poštini predal 345. Rokopisov ne vračamo.

MATERI

Težko bi mi bilo povedati z besedami, da že razumem, kako si mi dobra. Zato ti hočem podati te vstise.

Zgodaj zjutraj sem se prebudil. Videl sem, da rahlo spiš. Mil smehljal ti je ležal na ustnari; materinska skrb in ljubezen sta bili zapisani v njem. Spominjal sem se vsa leta nazaj, kakó si me negovala, vzgajala, hranila. Ko sem bil zdrav in živahen je bilo tvoje lice radostno ozarjeno. Če sem se prehladil, obolel, sta bili v tvoj obraz zarisani skrb in sočutje. Ko si videla, da sem si česa zaželel, si si odtrgala od ust, da si dala meni. Šele zdaj vse bolj razumem vse tvoje tople besede, vsako tvoje rahlo karanje in vse tvoje nasvete; zapisal sem si jih v srce in šli bodo z menoj v življenje; hvaležen sem ti zanje.

O, le spi še, ljuba mamica, odpodij se še, saj vstaja spet nov dan in z njim nove skrbi.

Marjan

KO BOM VEČJA...

Cvetje se je vse zbudilo, vso naravo pregnilo, maj prelepi je prišel, vse v krasoto je odel.

V maju vedno vse dehti. Kadar tihe so noči, takrat vselej se zbudim, v srcu pa zahrepenim

po ljubezni in lepoti, sreči tih in krasoti. Ni zlato vse, kar se sveti, dobro znam to doumeti.

Priznam, da mlada sem zelo, pred kratkim 16 jih je b'lo. Zato še v srce vse zaklenem, ko bom večja, pa odklenem.

S. B.

Op.: Pesmico sem sama sestavila in pesmica je resnična.

Kdor spoštuje penny...

P. Kelly, strežnik na parniku »Empress of Britain«, ki je v Durbanu v Južni Afriki, je izgubil novce za pol pennyja.

Pol pennyja ni dosti, za strežnika

Mala ameriška filmska zvezda Shirley Templova, ki je pred kratkim dopolnila svoje deseto leto, bo v svojem naj-novejšem filmu takole oblečena.

Moderna Suzana v kopeli

filmska igralka Carola Höhova v filmu „Zeleni cesar“

tudi ne, toda mladenič se je vseeno pripognil in iskal novce. Sicer ga ni našel, zato je pa odkril v neki razpoki dragulje.

Kmalu so ugotovili, da je dragulje — bili so vredni 2700 funtov (okrog 650.000 dinarjev) — 13. marca izgubila v Manili neka potnica, gospa Calnova. Kelly je dobil nagrado 270 funtov, okrog 65.000 din. Iskanje pol pennyja se mu je torej izplačalo.

Tole prebereš v eni minuti

V tej minuti...

... pridelajo na svetu 2.250 kil tobaka;

... prodajo v Vatikanu trideset časopisov;

... je v ameriških trgovinah 100 pritožb;

... dobi Francija od svojih krav 33.000 litrov mleka;

... izkopljejo na vsem svetu 400 kil barija, kovine, ki jo uporabljajo predvsem za izdelavo avtomobilskih sveč;

... poljski trgovci z blagom dobe za 1.140 din nemških naročil;

... kupijo Združene države od Irana povprečno za 380 dinarjev dragocenih perzijskih preprog;

... zleže bela mravlja okrog 60 jajčk;

... pridobi Rusija iz raznih rud 283 gramov zlata;

... se poškoduje v Ameriki en delavec pri gradnji nebotičnikov.

In minuta je minila!

Spodobi se...

„Dovolite, moje ime je...“

Nesmiselno se je predstavljati ljudem, ki z njimi izmenjamo kvečjemu nekaj vpludnostnih stavkov. V takšnem primeru se predstavimo samo, kadar imamo tehten vzrok.

Za predstavljanje velja prav isto kakor za pozdravljanje. Mlajši se predstavi starejšemu, uslužbenci predstojnikom. Isto velja za tiste, ki predstavljajo druge. Dami kajpak predstavite gospoda. Dama pri tem ne pove svojega imena, tudi ne vstane, če sedi, temveč samo lahno prikloni glavo. Starejšemu gospodu predstavimo mlado damo in ne narobe. Ljudje iste starosti in iste družabne stopnje se lahko predstavijo drug drugemu kar navzkriž. Če sedi starejša dama z mlajšimi in predstavijo mlajšo damo sedeči družbi, ne vstane nobena dama. Če pa sede same mlade dame in vstopi starejša dama, takoj vse dame vstanejo. Prav tako, če vstopi v sobo starejši gospod. Za mlade gospode kajpak to ne velja.

Pri predstavljanju povej samo svoje ime, ne pa tudi poklica, pa čeprav si general ali višji sodni svetnik.

* Film v nekaj vestah

Daniella Darrieuxova je dala preklicati vse novice, da se bo te dni vrnila v Hollywood. Narobe, ostala bo še čez poletje v Parizu in bo nastopila še v dveh filmih. Prvi se bo godil v Londonu in se bo imenoval »Angel iz Sohe«, drugi se bo pa imenoval »Utrip srca«. V Ameriko bo Daniella odpotovala šele jeseni, in sicer samo pod pogojem, če ji bodo poslali ugoden scenarij.

V Splitu bodo pričeli te dni filmati obalo in življenje ob obali za film po romanu Milana Begovića »Ameriška jahta v splitskem pristanišču«. Film se bo pa imenoval »Bela jahta v splitskem pristanišču«.

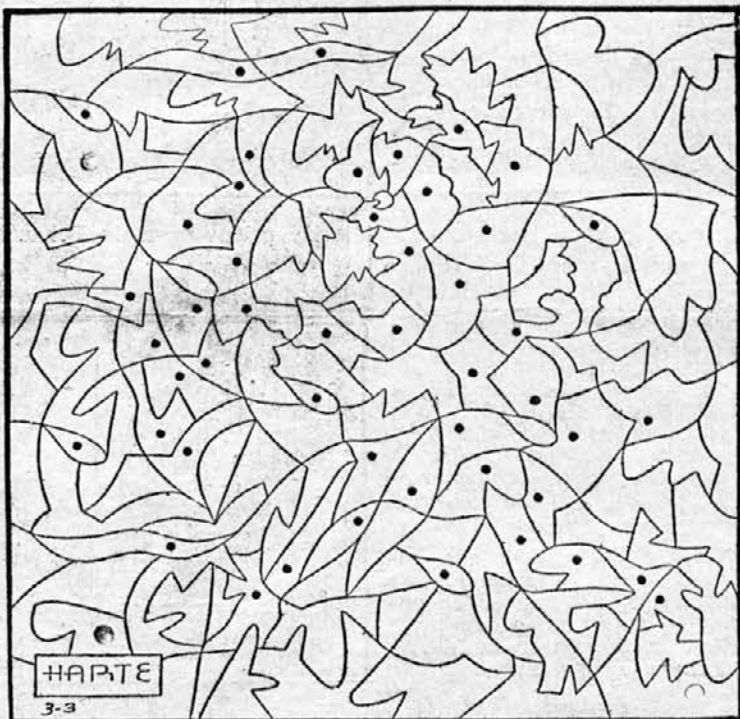
Slavni francoski filmski igralci, med njimi Jean Gabin, Michele Morgano-

va, Daniella Darrieuxova, Raimu, Viviane Romance, Gaby Morlayeva in še nekaj drugih so sklenili ustanoviti lastno filmsko družbo. Za zdaj jim podjetja, pri katerih so v službi, še onemogočajo sleherno svobodno delovanje.

Zivljenje slavne filmske igralki Mary Dreslerjeva bo filmala filmska družba »Fox«. Filmali bi radi tudi življenje filmskega ljubljence Rudolfa Valentina, pa še niso našli primerne igralka za glavnega junaka tega ne-navadnega filma.

Pauletta Godardova, ločena žena Charlja Chaplina, bo igrala zdaj samostojno v več filmih.

Mary Pickfordova, v zadnjih letih se je udeleževala v filmu samo še kot producentka, bo zdaj spet nastopila kot igralka. Igrala bo neko zgodovinsko vlogo, ki si jo je sama izbrala.

Izpolnjevanka

Počni vsa polja, označena s piko, in si oglej nastalo sliko!

Mati, kakšen je tvoj otrok?

Odgovorite z da ali ne na spodnja vprašanja, potem pa ugotovite, ali ste dobra mati ali ne

Ali pazite, da otrok sam skrbno urejuje svoje igranje?

Ali ste ga vzgajali tako, da ne joka, ako pade in se potolče?

Ali ste ga naučili, da zna biti koristen, da zna na primer pripraviti mizo?

Ali ste mu s potrpežljivostjo dokazali, da ni prav nobenega vzroka, da bi se bal teme?

Ali ste ga, ko je pričel govoriti, naučili povedati svoje ime in svoj naslov?

Ali ste ga naučili, da si sam zjutraj in zvečer čisti zobe?

Ali ste ga priučili občutka čednosti, da se zaveda, kako grd je smrkav nos?

Ali mu pri nalogah pomagata tako, da mu razložite, česar ne razume, ne pa da bi naloge nastavili in bi jo otrok kratko in malo prepisal?

Ali mu dovolite, da sem in tja pokaže, da tudi nekaj zna, na primer oščetkati si čevlje, ne da bi mu rekli: »Pusti, saj ne znaš.«?

Devet »da«: izvrstna mati ste. — 5 »da«: pobiljšajte se. Več ko 6 »ne«: sami ste potrebni dobre vzgoje!

Po sklenitvi angleško-turške obrambne pogodbe omenjajo listi pogostejše Balkansko zvezo. Kakšna zveza je to in kakšni so njeni nameni?

Balkanska zveza združuje države, ki so zmagale v svetovni vojni (t. j. Jugoslavijo, Romunijo in Grčijo), plus Turčijo. Njen namen je čisto obramben: članice Balkanske zveze so dolžne pomagati svoji tovarišici, ki bi jo napadla katera balkanska država, bodisi sama ali pa s pomočjo katere ne-balkanske države, velike ali majhne Balkanska zveza pomeni za Balkan to, kar je pomenila za južnovzhodni del Srednje Evrope Mala Antanta.

Največja zasluga za ustanovitev Balkanske zveze gre pokojnemu kralju Aleksandru, bivšemu romunskemu zunanjemu ministru Titulescu in pokojnemu turškemu predsedniku Kemalu.

Poljski listi so zadnje čase večkrat pisali, da bo Poljska zahtevala ne samo Gdansk, ampak celo Vzhodno Prusijo. Ali živi v tej deželi kaj Poljakov?

Vzhodna Prusija je s tako imenovanim »koridorjem« ločena od ostale Nemčije. Njena površina meri 37.000 km², prebivalcev pa šteje 2,4 milijona. Priblžno 2/3 dežele (15.000 km²), in sicer njen južni del, spada ne samo gospodarsko, ampak tudi narodnostno mnogo bolj k Poljski kakor k Nemčiji. Tudi živi 300.000 (po nemškem štetju) do 400.000 (po poljskih podatkih) ljudi čiste poljske krvi. Zanimivo je, da so vzhodnopruski Poljaki večidel protestantske vere.

NJ. Vis: knez namestnik Pavle se je iz Rima domov gredo ustavil tudi v Florenco. Po čem slov' to italijansko mesto?

Florenca (ital. Firenze) je najznamenitejša umetnostno mesto na Apeninskem polotoku. Sloveče so njene cerkve, umetniške zbirke in galerije (palaca Pitti). V zgodovini je to mesto posebej proslavila slavna rodbina Medicejev.

Kolikšen je številni učinek uvedbe obvezne vojašine na Angliškem?

Pred uvedbo obvezne vojašine je Velika Britanija razpolagala:

1. z redno armado	150.000
2. z rezervno redno armado	139.000
3. s teritorialno armado (prostovoljci)	200.000
skupaj mož	489.000

(V tem številu ni vseh 50.000 mož, ki jih ima Anglija v indijskih garnizijah.)

Po uvedbi vojaške dolžnosti sta ostali prvi dve točki nespremenjeni, točka 3. se poveča na 480.000 mož, vojaška obveznost sama (2 letnika) pa da 200.000 mož, skupaj torej 660.000 mož (ne večvšji 80.000 mož protiletalske obrambe).

Naj živi reklama

V Ameriki vidiš povsod velike reklamne deske, na hišah, na cestah, celo v gozdovih in na travnikih. Skratka povsod.

Pravijo celo, da dva zaljubljenca ne moreta na weekend, na taborjenje na kakšno jaso ali v gozd, ne da bi zadela ob kakšno reklamo. Denimo:

»Naši otroški vozički so najboljši! Izrabite priložnost!«

Moderno konjenico bi lahko imenovali današnje motorizirano vojsko. Vojaki so namreč tako izurjeni, da se z motornimi kolesi upajo na vsakršni teren. Na sliki: vojak skače z motornim kolesom čez zapreke.

Gospod Subito...

...gre čez cesto

Politični razgled

Romunski petrolej in Nemčija

23. marca t. l. je Nemčija sklenila z Romunijo trgovinsko pogodbo, katere glavni namen naj bi bil oskrba tretjega rajha s petrolejem. Ali je Nemčija ta namen dosegla?

Nemčija je lani uvozila 4.967.000 ton petroleja. Njen konzum znaša v mirnem času več ko 5 milijonov ton, v vojni pa najmanj dvakrat do trikrat toliko. Vsi romunski vrelci so dali predlanskim 6.600.000 ton petroleja. V miru bi torej romunska produkcija lahko krila nemške potrebe — če bi jo do malega vso Nemčija kupila. Toda Nemčija ne more vse romunske produkcije kupiti, tudi tedaj ne, če bi jo s suhim zlatom plačala. Zakaj ne?

Romunski petrolej pridobiva 8 velikih in nekaj manjših družb. Toda med temi 8 velikimi petrolejskimi družbami sta samo dve, in sicer dve od najmanjših, v romunskih rokah, pri vseh drugih imajo pa mednarodni petrolejski koncerni glavno besedo. Ogledimo si »narodnost« teh družb in njihovo letno produkcijo! (Podatki za leto 1937; številke pomenijo milijone ton.)

Astra Romana (Royal Dutch Shell), angleška	1,70
Steaua Romana, anglo-frankoromunska	0,95
Concordia, franko-belgijska	0,91
Romana Americana, ameriška	0,75
Unirea (Phoenix Oil) angleška	0,70
Creditul Minier, romunska	0,48
Colombia, francoska	0,43
I. R. D. P., romunska	0,14

Razpredelnica kaže zelo jasno, kako majhen je romunski delež pri romunski petrolejski produkciji, ali z drugimi besedami, s kako malo petroleja more Romunija sama razpolagati.

Se jasnejša nam postane slika, če si ogledamo udeležbo raznih kapitalov s stališča njihove »narodnosti«; posebno zanimiva bo primerjava predvojnega in sedanjega stanja.

Kapital	1937.	1914.
Angleški	33,6%	23,4%
Romunski	24,3%	6,8%
Francoski	17,9%	10,0%
Holandski	10,7%	20,0%
Belgijski	7,8%	3,0%
Ameriški	5,0%	6,0%
Nemški	—	27,0%
Ostali	0,7%	3,8%

Nemčija je imela pred vojno s 27 odstotki denarne udeležbe prvo besedo pri romunskem petroleju, danes pa njen kapital tam niti zastopan ni. Zoper voljo lastnikov petrolejskih vrelcev se more torej tretji rajh okoristiti z romunskim petrolejem le tedaj, če kupi katere vrelce. V poštev bi prišla — in še to samo teoretsko — kajpada samo takšna družba, ki je čisto v romunskih rokah. Med večjimi družbami torej edino Creditul Minier. Toda gornje številke povedo, da bi si s takšno kupcijo — ki je pa vrhu tega v sedanjih razmerah zelo malo verjetna — Nemčija celo v mirnem času bore malo opomogla, kaj šele v vojni.

Ostanejo še doslej neizrabljena petrolejska nahajališča. Tod so pa perspektive še mnogo slabše. Ne glede na to, da premore Romunija (po sodbi romunskih strokovnjakov) le malo še neizrabljenega terena, kjer je kaj verjetnosti, da bi se dal navrtati petrolej, so tudi poskusna vrtnja tako riskantna in draga, da za finančno slabega podjetnika skoraj ne pridejo v poštev. Statistika pravi, da je bilo celo v Ameriki v razdobju 1860. do 1930. razmerje med produktivnimi in neproduktivnimi vrtnji 1:24; v Romuniji bi bilo to razmerje še mnogo slabše.

Vse to dokazuje, da Nemčija s svojo pogodbo z Romunijo — vsaj kar se petroleja tiče — ni dobila tistega, kar so listi domnevali.

(Podatki po bazelski »National-Zeitung«.)

Na začetku papirnate dobe

Pred kratkim je na neki čikaški razstavi zbudil veliko pozornost avtomobil, ki je imel zgornji del iz papirja. Na zunaj ni bilo videti, da je avtomobil papirnat, ko so pa iz oddaljenosti petih metrov nanj ustrelili, in ga krogla in predrla, so bili obiskovalci prepričani, da gre za potegavščino. Šele ko je resnico potrdil tudi notar in so prizadeti postregli tudi z drugimi dokazi, so se prepričali, da je papir v resnici strel odbil.

Kljub temu uspehu na čikaški razstavi bo pa preteklo še precej vode, preden se bomo lahko vozili v papirnatih avtomobilih. Toda ravno v tehniki si je papir zadnji čas priporil. Vozno mesto, Ameriška prevozniška industrija uporablja papirnat vozove zlasti za blago, ki ga je treba obvarovati pred prevelikimi spremembami toplote. Papirnat odpadke zmeljejo in stisnejo v plošče, ki imajo približno iste prednosti kakor plošče iz različnih

Nadaljevanje v 5. stolpcu

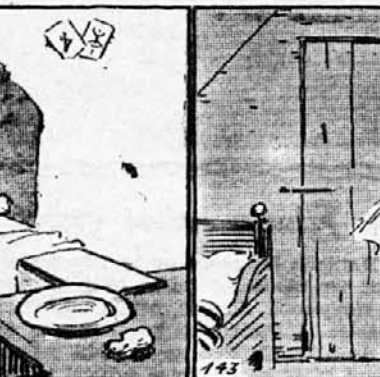

Snežna kraljica

27.

»Sebe vidim!« je dejala potonika; »o, kako dišim! Gori v mali podstrešni sobici, naspol

oblečena je majhna plesalka. Včasih stoji samo na eni nogi, včasih na obeh, po vsem svetu

hodi, samo oči slepi. Vode priliva iz čajnika na neko reč, ki jo drži v rokah. Steznik je. Čistost je lepa čednost. Bela oble-

ka visi na kljuki; tudi njo je oprala v čajniku in posušila na strehi; oblači se, okolu vratu si da žefranasto rumeno blago,

da je videti obleka bolj bela. Nogo kvišku! Kakor bi bila cvet na stebelu! Sebe vidim!« Potonika je utihnila.

»To me prav nič ne zanima!« je rekla Marjetica. »Tega mi ni

treba pripovedovati!« Pokazala je potoniki hrbet.

In potem je zbežala na konec vrta.

28.

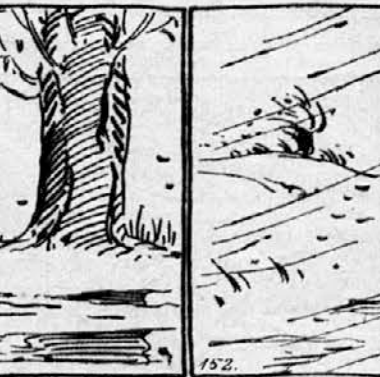
Vrata so bila zaklenjena, toda tako dolgo je pritiskala na zarjavelo kljuko, da so se odprla; na stečaj so se odprla, in potem je zbežala mala Marjetica bosa v širni svet.

Trikrat se je ozrla, toda nihče je ni zasledoval; naposled ni mogla več hoditi in je sedla na velik kamen; in ko je pogledala

okoli sebe, je bilo poletja konec, bila je pozna jesen. Tega ni mogla opaziti v lepem vrtu, kjer je bilo zmerom sonce in kjer so

cvetele cvetlice v vseh letnih časih. »Moj Bog, kako sem se zakasnila!« je rekla Marjetica. »Je-

sen je prišla, in zdaj ne smem počivati!« Vstala je, da bi šla dalje.

O, kako so bile njene male noge ranjene in utrujene! Po-

vsod je bilo hladno in pusto; dolgi listi vrb so bili že čisto zeleni in rosa je kapljala z njih; list za listom je odpadal, samo črni trn je imel še sadove, pa

Dalje prihodnjič.

„Snežna kraljica“ je začela izhajati v 8. števil. „Družinskega tednika“ z dne 23. februarja 1939.

Nadaljevanje iz 1. stolpca

vrst smole, poleg tega so pa dosti bolj močne. Plošče so tako trde, da jih ni mogoče raziti. Njihove izolirne lastnosti so skoraj neprekosljive. Zato so stisnjen papir (ne smemo ga zamenjati z lepenko!) že pogosto uporabljali za zavijanje in shranjevanje takšnega blaga, ki je občutljivo za toploto in mraz. Tudi kot gradbeni material je papir že prodrl. Cela vzorčna naselbina v bližini jeklenega mesta Pittsburgha je zgrajena iz stisnjene papirja. Gradbeni stroški so bili manjši kakor za navadni gradbeni material. Poleg tega so pa papirnat plošče bolj odporne proti toplotnim spremembam in vetru. Naposled so v nasprotju s posameznimi polami papirja popolnoma neogorljive.

V Ameriki izdelujejo celo papirnat kolesa za vozove, plošče za okrasne obloge in pohištvo iz stisnjene papirja. Izdelovanje vseh teh predmetov ni drago; lastnosti gotovih predmetov pa niso slabše od lesenih ali kovinskih. Poleg tega lahko izrabijo star papir, ki ga Amerika doslej ni vedela kako porabiti. Se dosti bolj važen kakor v industriji, je pa pomen papirja v vsakdanjem življenju. Američani se čedalje bolj izogibljajo steklene in porcelanaste posode v gospodinjstvu; na njeno mesto prihaja papirnat posoda. Papirnat kozarec poznamo tudi že v Evropi. Američan pa poleg njih pozna tudi papirnat vilice, podstavke in krožnike, da, celo papirnat kuhinjsko posodo. Tovarne, ki izdelujejo takšno posodo, jamčijo, da papirnatim loncem prav nič ne škoduje, čeprav celih deset ur stoji na vročem štedilniku. Prednost takšne posode je v tem, da je gospodinjini ni treba pomivati. Jedilni pribor in posoda se po uporabi kratko in malo vržejo proč. To varne bodo gospodinjim s tem prihranile čas, delo in pripomočke za pomivanje. Poleg tega bodo imele gospodinjine zmerom čisto higiensko posodo in se jim ne bo treba bati, da se jim ne bi razbil njihov dragoceni servis. Ze danes se je na sto tisoče ameriških gospodinj odločilo za »papirnat gospodinjstvo«. Prav tako pa so se zanj odločile mnoge restavracije (ne samo cenejše!) in hoteli.

Nadaljnjo zmago je papir izvojeval na področju oblačil; to pomlad so se pojavili prvi damski klobuki iz papirja, medtem ko so bili moški papirnat klobuki že preteklo leto v modi. Papirnat ovrtniki in srajce so tako dovršeni, da jih komaj ločimo od platnenih. Tudi pri perilu je prednost v tem, da ga ni treba prati, temveč ko je umazano, ga kratko in malo vržemo proč. Nabava novega perila je še vseeno cenejša kakor pranje. Celot »gentlemen« dajo prednost zmerom čistemu papirnatemu perilu. In v nekem pogledu je papir že skoraj izpodrinil platno; namreč pri robcih. Odkar so zdravniki napovedali reizprosen boj nehigijskim platnenim robcem, uporaba lahkih papirnatih robčkov čedalje bolj napreduje. Tudi robce po uporabi uničimo.

Ali prehrana vpliva na velikost plodu?

Na to vprašanje odgovarja pritrdilno izkušeni zdravnik Bonne. Na podlagi svojih izkušenj trdi, da se otrok zaradi omejenega uživanja sadja in zelenjave, mesa, masla in jajc in sploh zaradi zmerne prehrane, rodi zelo majhen; vendar pa kljub temu zraste tako kakor drugi otroci. Porod je s tem le olajšan. Razen tega pri majhnih novorojenčkih ne opazimo porodne zlatenice. Trditve so tem bolj verjetne, če upoštevamo petdesetletno prakso dr. Bonna.

Kako čistiš zrcalo?

Pogosto se jeziš na nejasno zrcalo, vendar pa ne pomisliš, da tudi zrcalo terja posebno nego.

Pred vsem moraš vedeti, da ne prenese ostrih toplotnih izprememb. Prav tako mu škodujeta prevročje sonce in vlaga. Z zrcala je treba vsak dan obrisati prah in ga zloščiti. Najmanj enkrat na teden ga je treba obrisati s krpo, namočeno v alkohol ali pa raztopino salmijakovega in do subega obrisati. Madeže zvečine lahko odstraniš s kafirnim alkoholom. Če se je obloga odkrula, jo najprej očisti z bencinom, potem pa zalepi s staniolnim papirjem.

Majhen, a močan

Vsakdo izmed nas se je že kot otrok igral z magnetom in z njim pobiral vse mogoče stvari. Tehnika uporablja pa druge magnetne, elektromagnetne, ki delujejo samo tedaj, kadar teče po njih tok. A tudi razvoj stalnega magnetnega ni obstal.

Neka ameriška električna družba je namreč iznašla nov stalni magnet, ki lahko drži nič manj ko 1500krat večjo težo, kakor je težak magnet sam. Magnet ne tehtja niti dva grama in je komaj tako velik kakor polovica radirke na koncu svinčnika. Z njim pa lahko držimo skoraj dve kili težak kos železa. Vzrok tega je v snovi, ki je iz nje magnet narejen. To je zlitina aluminija, nikla, kobalta in železa. To zlitino so najprej pripravili zato, da bi imeli snov, ki bi bila proti vročini kar najbolj odporna. Pozneje so spoznali, da se da izvrstno uporabiti v vse mogoče elektrotehnične svrhe.

20. nadaljevanje

Ze se je začel lotevati dela in je moral zato zapreti zatvornico svoje zgovornosti.

Na obrazu Mrs. Jane, ki je bila danes nekoliko blede in bolna, se je pokazal nasmešek in sramežljivo je pogledala v tla.

»To pa rada slišim, Mr. Webster. In zelo bi me veselilo, če bi — njen glas se je začel tresti — zohranili 'Kraljico Viktorijo' zmerom v lepem spominu...«

Ker si je bil nadzornik prav tedaj potisnil cel obložen kruhek v usta, je mogel najprej zaviti samo oči in vneto prikimati. Toda ko se je nekaj časa davil, se mu je le posrečilo, da si je izpraznil usta.

»Seveda,« je zatrdil. »Kraljico Viktorijo« in Vas...«

Mrs. Benettovi se je zdela, da so imele njegove poslednje besede čudno mehak prizvok, in koprneče je priprla oči.

»Kako mislite, Mrs. Benettova? V lepem spominu? Ha... ha... ha... Se tega bi bilo treba. Kaj bom pa imel od spominov?« Hitro se je sklonil h gospodariji »Kraljice Viktorije«, ki je bila vsa zmedena, in ji navihano pogledal v oči. »Kaj pa je spomin, če ga človek ne potrebuje? In ali ga jaz mar potrebujem? Ali mar nisem, hvala Bogu, neodvisen človek, ki pojde kmalu v pokoj? Ali mar ne bi bil osel, če bi se naselil kje drugje kakor v 'Kraljici Viktoriji'? S to desetimi funti rente in s svojo pokojnino si to že lahko dovolim. Dali mi boste sobo, ki jo imam zdaj, Mrs. Benettova...«

Tedaj je Mrs. Benettova že sedela z zaprtimi očmi zraven njega in težko dihala.

»O, Mr. Webster,« je šepnila po kratkem odmoru in ga vroče pogledala, »kaj pa mislite! Takrat bom pa še čisto drugače poseknela za vas.«

»Se bolje,« je menil nadzornik, ki je začel spet vneto žvečiti in ljubeznivo pobožati njeno mesnato roko.

»Le ne dajte se motiti,« je skromno rekel Burns. »Sicer pa, Webster, utegneta imeti prav. Toda če mislite, da sva s tem postala pametnejša, se vračate motite. Nasprotno...«

Bilo je v petek dopoldne in vse je kazalo, da se bo vreme izpreverilo. Nebo je bilo oblačno in močan veter je z vseh strani gnal nove megle.

Vane se drugače ni prav nič zanimal za vreme, danes ga je pa to vprašanje menda hudo motilo, in med potjo v Newchurch je zmerom iznova zaskrbjeno gledal pod nebo.

Če bo začelo zdaj deževati, bo konec lepih jesenskih dni in Mrs. Mabel neč seveda že po prvih urah viharja in dežja pobegnila pred obupno premočeno pokrajino.

Dobil je v mali knjižnici.

»O, prav nič se ne dolgočasim,« je zatrdila na njegovo vprašanje. »Zdaj vsaj lahko izpolnim kakšno vrzel v svoji izobrazbi.«

»Ali vas ne bi mikalo, da bi se odpravili z menoj v London, Mrs. Mabel?« jo je vprašal. »Morda bi si želeli kaj kupiti? Skupaj bi lahko žužljali in potem bi vas pripeljal nazaj.«

Lepa žena je nekaj časa premisljala.

»To ne bi bilo slabo. Kdaj bomo pa igrali?«

»Jutri. In dovolil si bom, da vam pri tej priložnosti predstavim še gospoda polkovnika Roya Gregoryja...«

Mrs. Hughesova je prikimala. »Ali je zelo star in lesen?« je v skrbih vprašala.

»Nasprotno,« je vneto zatrdil Vane. »Imeniten družabnik. Razen tega sem si ušodil povabiti gospoda Harryja Reffolda, mladega, zelo prijaznega moža, ki mi ga je prav zato danes priporočila neka visoka osebnost. Mladi mož se tu najraje ukvarja s kakšnim športom, in razumem, da zvečer ne ve kaj početi. Potem bi vam privedel še gospoda Flesha, enega svojih najbližjih znancev iz kluba. Zelo zanimiv človek je. Sicer mi še ni obljubil, da pride, toda prepričan sem, da mi ne bo odrekel.«

»Če so gospodje res takšni, kakor mi jih opisujete, utegne biti prijetno,« je zadovoljno rekla Mrs. Mabel in njene temne oči so se zaiskrile. »In ker ste vse tako lepo uredili, se bom zdaj odpravila z vami.«

Avto je bil že daleč iz Newchurcha, ko se ji je bančnik naposled opogumil in obrnil pogovor tja, kamor ga je že davno hotel.

»Oprostite, Mrs. Mabel,« je začel prav počasi in plašno, »nikakor ne bi maral siliti v vas, toda morda bi mi mogel zdaj lahko odgovoriti.« Pogledal jo je od strani in njegov debeli glas se je tresel od vznemirjenja. »Čeprav bi me zavrnili, bi vseeno...«

Utihi se je v napetem pričakovanju, kajti lepa žena, ki se je včasih ozrla na cesto, je samo naravno odkimala, tako da ni mogel vedeti, kaj naj to pomeni.

»Ne mislim vas zavrniti, Vane,« je rekla čez nekaj časa in ga pogledala. »Staviti vam pa moram nekaj pogojev.«

Ves blažen je začel loviti njeno roko. »Kar z besedo na dan, Mrs. Mabel. Vsaki vaši želji se bom uklonil.«

Torej, stvar bo treba urediti na hitro in na tihem. Vidim, da tudi zame ne bo dobro, če bom ostala pre dolgo sama in zato svoje odločitve ne maram odlagati. Morda se tudi bojim,«

PREPROGA GROZE

DETEKTIVSKI ROMAN

Napisal Louis Welnert-Wilton

je dodala z navihanim nasmeškom, »da bi se vi premislili. Postaviva torej javnost, ki si bo nedvomno mislila svoje, čimprej pred dovršeno dejstvo. Moje listine so vam na razpolago in tudi dan poroke prepustim vam.«

Vane je bil kakor pijan in vso dolgo pot je razvijal lepi ženi svoje narčne in razlagal, kako bo potrebne formalnosti čim hitreje odpravil.

Ko je odločil Mrs. Hughesovo pred njeno vilo v Tyburniji, se je odločil, da pojde k Fleshu in ga povpraša, ali se bo odzval njegovemu vabilu.

Kar čudno se mu je zdela, da se je Flesh v zadnjem času tako skrival, in njegovo začudenje je postalo še večje, ko je videl, koliko se je bilo treba truditi, preden je mogel priti do njega.

»Poslušajte me, Flesh! Kaj je z vami?« ga je začudeno vprašal. »Saj ste se kar zazidali v svojo hišo!«

Flesh je bil videti zelo nervozen; prisiljeno se je nasmešnil.

»Že nekaj dni se ne počutim prav dobro.«

»Pa res vidim, da vam nekaj manjka,« je bančnik priznal. »Upam pa, da ne bo nič hudega. Saj boste sprejeli za jutri moje vabilo?«

»Res nisem prav pri volji,« se je opravičil Flesh.

»Oh, kaj!« mu je segel Vane v besedo. »To bo hitro minilo. V zelo veliko zadrego me boste spravili, če ne pridete, ker je zame marsikaj odvisno od tega večera.« Skrivnostno se je namuznil in spodbujevalno pomežiknil Fleshu.

»Zelo prijetno bo, in prepričan sem, da bi pozneje obžalovali, če ne bi prišli. Samo neko ime vam bom povedal: Mrs. Mabel Hughesova. Razen tega prideta še polkovnik Gregory in neki gospod Harry Reffold.«

»Oh, kaj!« mu je segel Vane v besedo. »To bo hitro minilo. V zelo veliko zadrego me boste spravili, če ne pridete, ker je zame marsikaj odvisno od tega večera.« Skrivnostno se je namuznil in spodbujevalno pomežiknil Fleshu.

»Zelo prijetno bo, in prepričan sem, da bi pozneje obžalovali, če ne bi prišli. Samo neko ime vam bom povedal: Mrs. Mabel Hughesova. Razen tega prideta še polkovnik Gregory in neki gospod Harry Reffold.«

Toda mladi mož ni bil človek, ki bi bil opustil to, česar se je lotil. Vse, kar ga še čakalo, je hotel opraviti do konca. Potem seveda...

Skrivnostno se je sam pri sebi nasmešnil, potem je pa iznenada zamahnil z roko, saj se zdaj ni več utegnil ukvarjati s praznim sanjarjenjem.

Cez kakšnih dvanajst ur bo prišel trenutek, ko se bo srečal s tajinstvenim neznancem. Zato je moral imeti samega sebe v vsakem pogledu v oblači, ker bi se sicer utegnilo to srečanje končati zanj vraže slabo.

Ko je Reffold počasi stopal od hotela proti postaji, je neopazno prežal okoli sebe, ali ne bo kje uzrl Sama ali pa kakšnega drugega zasledovalca. Prepričan je bil, da ga v poslednjih urah nasprotniki ne bodo pustili izpred oči.

Pri okencu je kupil listek do Londona. Ko je voz obstal na postaji, se je poglaval v oddelek prvega razreda in skozi odprto okno zamišljeno gledal po peronu. Tudi na postajah med Sunburyjem in Twickenhamom se je pokazala njegova glava pri oknu. Ko je pa na postaji St. Margareths sprevidel, da se odloči za odhod in se je umaknil od okna, se je na njegovem obrazu bralo, da ga žene počasnost vlaka v obup.

Vlak se je že premikal, ko je Harry odprl vrata na postaji nasprotni strani in skočil na tir.

Obstal je pred uradnikom, ki je nezaušno strmel vanj.

»To je kršitev železniških predpisov, sir,« je zagodel in namršil obrvi. »Pet šilingov kazni boste plačali.«

Pomignil je Harryju, naj mu sledi, in se dostojanstveno obrnil proti pisarni.

in znova poglaval. »In kaj najraje ješ, Bob?« Ze spet sem pozabil.«

»O, sekljan zrezek, sir. Z rumeno omako, sir. In gorčica zraven, dosti gorčice in dosti čebule,« je zaklokal črnce in sline so se mu začele nabirati v ustih.

»In seveda dve porciji?«

»O, Bob pojeste tudi dve porciji,« je živo odvrnil in še bolj poglaval.

25.

Kadar koli je prišla lady Laura Crowfordova s svojega posestva v Buckinghamu v sosednji Drayton, da bi tam kaj nakupila, je navadno južnala v hotelu.

Bila je velika, suha ženska. Svojega skromnega moža je presegala za celo glavo, toda bila je tudi za nekaj centimetrov višja od drugih, večjih moških in njeno stalno orožje sta bili slušalo v levici in palica v desnici. Kadar je bila slabe volje, je začela zamahovati s slušalom, včasih v najhujši jezi je pa zamahnila celo s palico in zato so ljudje takrat ostajali rajši čim dalje od nje. Zdaj je sedela pri večerji, vendar je pa kazalo, da ni samo pri jedi, kajti včasih je odložila vilice, pogledala debelo uro na svojem koste nem zapetju in začela potem nestrpno trkati s palico po tleh.

To je bilo kaj slabo znamenje in Mrs. Cicely Carringtonova, ki ji je delala družbo, je začela postajati nemirna.

»Ali mislite že iti, teta Laura?« jo je vneto vprašala in se je pripravila, da bi vstala.

Lady Laura je pa odločno odkimala in z obrazom poznavega izpraznila tretji kozarec sherryja. Bili so tretjaki, ko je slišala tudi brez slušala,

včasih pa ni razumela prav ničesar, če ji je kdo še tako močno tulil v rog.

»Kako dolgo si zdaj že pri meni?« je zdajci vprašala, in Mrs. Cicely je pri tem nerodnem vprašanju zardela do ušes.

»Štirinajst dni,« je odvrnila v zadregi in plašno pogledala svojo odločno teto.

Ni vedela, ali je lady Laura razumela odgovor, ker je vstala in samo nekajkrat pokimala. V njenim očeh se je iskrla hudobna veselost. Potem se je s slušalom dotaknila svoje nečakinje in ji samo rekla:

»Lepo!«

Mrs. Cicely ni razumela, kaj je starica s tem mislila, in tudi ni utegnula o tem dolgo premisljati, kajti v tem trenutku se je nekaj zgodilo, da je najprej prebledela ko zid, potem zardela kakor puran in naposled obdedala v nekakšni resnični otopelosti.

Lastnik hotela je bil namreč sam privedel v obednico elegantnega tujca, ki je povprašal po lady Lauri Crowfordovi.

Ko je napravil dr. Shipley prve korake, mu je začela postajati noga težka. Lady Laura se je obrnila, kakor bi jo bil kdo dregnil, in Shipleyu se je zdela, da ga njene sivozelene oči nad orlovskim nosom kar predirajo.

Zelo neprijetno se je počutil in zdelo se mu je najbolje, da pozdravi lady Laura kar od daleč s spoštljivim priklonom.

Toda lady Laura tega poklona ni videla in ga ni videla niti tedaj, ko je napravil še nekaj korakov in svoj poklon ponovil.

Sele ko je že stal pri mizi in se tretjič poklonil, mu je ponudila dva prsta levice, z drugimi je pa še zmerom krčevito držala slušalo.

»Oh, dr. Shipley,« je zateglo rekla in njene besede so zvenele kar prijazno, »pa je le prišel. No, prisedite zastran mene in povejte, kaj morem storiti za vas.«

Dr. Shipleyu se je zdel položaj skrajno neroden. Najprej se je moral spet nekajkrat zastran prikloniti pred Mrs. Cicely, preden je ta v smrtni zadregi odprla oči in ga opazila, in potem ni vedel, kako naj prav za prav odgovori na kar preveč naravnost izrečeno vprašanje lady Laure. Včeraj jo je bil brzojavno prošil za pogovor in odgovorila mu je: »Jutri ob dveh bom v draytonskem hotelu.« Ni pa pričakoval, da jo bo dobil tu v družbi Mrs. Cicely, kajti lady Laura je bila vendar drugače tako pametna ženska in je morala vedeti, kaj mu tlači erce.

Po dolgem času sem hotel spet pogledati, kako se kaj počutite, my lady,« se je izmuznil in začel nervozno prestavljati posodje na mizi.

»Nehajte s tem, doktor. Če bom hotela, da bi mi kdo mizo pospravil, bom poklicala natakarja. Ne lažite, da ste se zanimali samo za moje zdravje. To mi ni všeč. Ali sem vas morda

Varuj in neguj svoje zobe dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

Čeprav se je Flesh poskušal premagovati, vendar ni mogel prikriti razburjenja, ki se ga je polotilo, ko je slišal ta imena.

»Kaj vam pa je?« je dejal bančnik. »Kakšen obraz ste napravili?«

Toda Flesh se je že premagal in je samo leno odkimal.

»Spomnil sem se,« je dejal počasi in ustnice so se mu spaele v leden nasmehek, »da bomo spet zbrani vsi ti, ki smo se udeležili Milnerjeve poslednje večerje — kolikor nas je pa še ostalo.«

Bančnik se je zgrozil in ga pogledal. »Nehajte že s tem,« je ježno zavrešal. »Že tako sem potreboval lep čas, da sem si to vražjo storijo izbil iz glave.«

»Ali vas policija zdaj pusti v miru?« je kar tako vprašal Flesh, toda nekaj v njegovem pogledu je izdajalo, da ga odgovor zelo zanima.

»Policija? Kako? Kaj mislite?« Vane je napravil presenečen obraz, potem se je pa spomnil. »A tako...« Odkrito vam povem, da se potem nisem več za to zadevo zanimal. Hvala Bogu, da imam zdaj s čisto drugačnimi reči na glavi opravkov.« Spet se je skrivnostno smehljaj in iznenada se mu je začelo hudo muditi. »Bodite torej prijazni, Flesh, in pridite.«

Pomnil je Fleshu roko, toda ta je strmel v stran in videlo se mu je, da se še ni mogel odločiti. Potem je pa zdajci uporno dvignil glavo in mu segel v roko.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

»Dobro,« je rekel, »pridem!« Bančnik pa le ni dognal, zakaj se je Flesh tako porogljivo in uporno smehljaj. Vse je kazalo, da so morali njegovi živeci v zadnjem času hudo trpeti.

Reffold je dobil Vanovo vabilo isto jutro, toda kolikor si ga je prej želel, toliko mu je bilo zdaj neprijetno.

Zadnji pogovor z Ano je obrnil vse njegove misli v čisto drugo smer in naloge, ki se ji je bil posvetil v zadnjih mesecih s peklensko vneto, se mu je kar izmaknila nekam v ozadje.

KOLESA

damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

jaz poklicala? Saj vendar sedim v hotelu in ne ležim v postelji, razen tega sem pravkar z imenitnim tokom večerjela in popila tri kozarce sherryja! Kaj se brigate za moje zdravje! Nikar ne hodite okrog mene kakor mačka okrog vrele kaše, drugače me bo prišlo in potem vas bo smeh minil.«

Dr. Shipley prav za prav ni dobro razumel, kakšne ljubeznivosti mu je nameravala lady Laura, ker je moral zmerom iznova na skrivaj gledati mra. Cicely in pri tem ugotoviti, da je še bolj ljubka, kakor je bila prej. In razbijati si je moral glavo s tem, kako naj se po vsem tem, kar se je zgodilo, na čim nedolžnejši način spusti z njo v pogovor.

Zelo ste se popravili, Mrs. Carringtonova,« se je naposled opogumil. »To me je zelo pomirilo, kajti...« Spet se je zmedel, ker je Mrs. Cicely odprla oči in ga pogledala. »Da... Namreč... Hudo sem si moral očitali, da ste se morali zaradi mene toliko vznemirjati.«

»O,« je mirno odvrnila Mrs. Cicely in se mu pri tem skrivaj nasmešnila, »saj ni bilo tako hudo, samo...«

Ni mogel nadaljevati, kajti lady Laura, ki je hitro vtaknila slušalo v uho in ga hlastno zasakala na desno in levo, je spet povzela besedo in njene oči, ki so bile hudo podobne ujednim, so kar švigale med doktorjem in mlado vdovo.

»Ali je tudi tebi rekel, da je prišel gledat, kako je s tvojim zdravjem?« je zatrobila. »Zelo pozoren je, kaj? No, doktor, tega ne bom pozabila,« je zatrdila Shipleyu in ga s slušalom prijateljsko udarila. »Zato vam bom pa poslala novo gospodinjico, kadar se bom utegnula pobrigati zanj. Zaenkrat moram najprej nekam spraviti Cicely. Nikar ne kaže tako kislega obraza, doktor,« ga je začela tolažiti, ko je Shipley v grozi zastrmel vanjo, »to gre pri meni hitro. Preden bodo trije tedni potekali, bo Cicely omožena, in nekaj dni nato boste že imeli novo gospodinjico. Še večje reči sem opravila, Cicely, ne zavijaj tako sramežljivo oči. Saj mi nič hudega. Žena mora imeti moža. Če bi jaz kdaj odvedela — pa Bog ne daj tega — ne bi prav nič žalovala za možem in jaz sem nekoliko starejša od tebe.«

Lady Laura je na lepem umolknila in njene oči so se obrnile k vratom. Pravkar je bil namreč vstopil Harry Reffold, velik, svež in ves razigran.

Pogled nanj je moral biti zanj nekaj nenavadno dražljivega, ker se je dvignil njen nos kakor kljun, ki je pripravljen za udarec, in njene roke so se oklenile slušala in palice, kakor bi se bila pripravljala za boj.

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

Lady Laura mu je porogljivo pogledala v obraz in začela vihati nosnice.

»Presenečen si, kaj, dragi moj? In prav nič prijetno presenečen, he?«

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

Lady Laura mu je porogljivo pogledala v obraz in začela vihati nosnice.

»Presenečen si, kaj, dragi moj? In prav nič prijetno presenečen, he?«

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

Lady Laura mu je porogljivo pogledala v obraz in začela vihati nosnice.

»Presenečen si, kaj, dragi moj? In prav nič prijetno presenečen, he?«

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

Lady Laura mu je porogljivo pogledala v obraz in začela vihati nosnice.

»Presenečen si, kaj, dragi moj? In prav nič prijetno presenečen, he?«

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

Lady Laura mu je porogljivo pogledala v obraz in začela vihati nosnice.

»Presenečen si, kaj, dragi moj? In prav nič prijetno presenečen, he?«

»O, ta navihaneč,« je razdraženo zasikala, »ta potepuh... No, čakaj, fantič...«

Stisnila je ustnice in začela vihteti palico in butati z njo ob tla, da je odmevalo po vsej dvorani. Harry je presenečen zavil okoli nje.

TRIJE KITAJCI

Napisal
Arthur Williams

Nadzornik Donovan je zmrzoval v svojem premočenem dežnem plašču. Vlažna megla zgodnjega jutra v San Franciscu ga je stresala do kosti. Pristanišče je bilo zapuščeno. Zaboji, ki so jih prejšnji dan zložili z japonskega tovornega parnika »O-San-Mar«, so stali še prav tako, kakor prejšnji večer. Donovan je hodil okrog njih po prstih in je svoje uho previdno nasmeljal na sive deske.

Pred nekim zabojem, tako visokim, kakor je bil on sam, je prisluškoval dalje kakor drugod. Njegov obraz se je razlegnil v zadovoljen nasmeh.

»Prebrisani dečki, ti Kitajci,« je murmuriral predse. Potlej je izvlekel svojo piščal in na dva rezka žvižga sta se iz megle prikazala dva moža s kladivom in kleščami.

Kmalu nato se je na prednji steni zaboja pokazala široka odprtina in vanjo je nameril nadzornik Donovan svojo električno svetilko. Trije sklonjeni, rumeni dečki so mu prestrašeni zamežikali nasproti.

»Zal mi je, fantički,« se je rekel Donovan, medtem ko jih je vlekli iz njihovega skrišališča, »a to ni pravi način priti v Združene države.«

Na poti v priseljeniški urad je Donovan godel predse neko veselo popevko. Niti najmanj se ni jezil na svoje jetnike; prej je občutil neko sočutje za žrtve brezvestnega posredovalca, ki je te tri dečke najbrže pripravil ob njihove poslednje prihranke.

S pomočjo tolmača so Kitajci povedali običajno zgodbo. Nekaj belec jim je obljubil, da jih bo za dve sto dolarjev spravil v Združene države. Vso dolgo pot so prebili v zaboji. Na smrt utrujeni in lačni so.

Donovan jim je iz lastnega žepa kupil kosilo in prevozna družba jim je morala priskrbeti prost povratek na

ladjo, ki so se z njo pripeljali v za-
boju in v katerem jih je našel Dono-
van. Nadzornik jih je spravil na ladjo
in potlej je čakal na pomolu, dokler
parnik ni zapustil pristanišča in zaplul
na odprto morje.

Tisti brezimni ovaduh je le resnico
govoril. Dan poprej je namreč nekdo
poklical Donovana na telefon v nje-
govi pisarni; glas nekega Kitajca mu
je namignil, da bo eden izmed za-
bojev, ki jih bodo zložili s parnika
»O-San-Mar«, skrival nenavadno pre-
senečenje. Stvar se mu je sicer zdela
precej presenetljiva, ker še ni slišal,
da bi Kitajec izdal svojega rojaka.
Kljub temu se mu je pa zdela, da je
njegova dolžnost pogledati, kaj je na
stvari.

Ko se je vračal domov, je šel nad-
zornik mimo trgovine Li Vung, kamor
je njegova žena dajala prati njegove
ovratnike in srajce. Trgovina je bila
zaprta in na listku na vratih je bilo
napisano, naj se perilo odda v nasproti
ležeči restavraciji. Dar Sing, lastnik
majhnega lokala, je nadzornika po-
zdravil z ljubeznivim smehljajem.

»Kaj pa je z Li Vungom?« je vpra-
šal nadzornik.

»Li Vungov pridni sin,« je odgovoril
možiček, »peljal domov k svojim sta-
rim staršem in dva bratrance vzel
seboj.«

Donovan se je trudil, da bi ohranil
nebržen obraz, a kaj ko se je zbudilo
v njem strahovito sumničenje.

»Kje je pa Li Vung dobil toliko
denarja?« je vprašal. »Ali si je toliko
prihranil?«

Dar Sing je nadzornika začuden
pogledal.

»O ne,« je dejal. »Li Vung ni po-
treboval denarja. Dobil tri brezplačne
vozne listke.«

Nevarnost debelušnosti

Debelušnost skrajša življenje. Prav
zanesti je, da je debelušnost zdrav-
ju škodljiva. Najnovejša preiskava živ-
ljenjskih zavarovanj kaže, da je pri
ljudih, ki so že 35 odstotkov težji ka-
kor bi normalno morali biti, umrljivost
en in polkrat tako velika kakor
pri povprečno težkih ljudeh. Življenjska
zavarovalnica Metropolitan, ki
njen uspeh temelji na statističnih po-
datkih, je o debelušnosti dejala tole:

»Čim večja je debelušnost, tem višje
so številke umrljivosti. Medtem ko je
pri ljudeh, ki so za 35 ali več odstot-
kov težji od normalne teže, umrljivost
za 60 odstotkov večja, imajo ljudje z
25 do 34 odstotki nad normalno težo
za 45 odstotkov večjo umrljivost, ljudje
pa, ki tehtajo od 15 do 24 odstotkov
več ko normalno, imajo za 35 odstot-
kov večjo umrljivost. Pri ljudeh, ki so
samo nekoliko težji od povprečnosti,
je umrljivost le nekoliko večja kakor
pri normalno težkih ljudeh.

Kakor hitro človek telesno doraste,
je vsak kilogram pod normalno težo,
določeno za vsakršno starost, odločilne
koristi. Ker že poznamo način razšir-
janja tuberkuloze in jo znamo tudi
ozdraviti, je ta bolezen za mlade ljudi,
ki so lažji kakor bi normalno morali
biti, dobi manj nevarna, kakor je bila
poprej. Umrljivost tako rekoč pre-
jakihi ljudi se je v primeri s pretežki-
mi ljudmi izpremenila v njih dobro.

Najprikladnejša teža glede umrljivo-
sti odraslih ljudi različne starosti je
tako: do 30. leta starosti je priporoč-
ljiva teža, ki je nekoliko nad normal-
no; od 30. do 39. leta normalna teža;
od 40. do 49. leta nekoliko pod nor-
malno težo; od 50. leta naprej je pa
priporočljiva že opazna suhost.

Različne telesne bolezni so v splo-
šnem bolj razširjene med debelušnimi
kakor med vitkimi ljudmi. Visok krvni
pritisek se na primer pojavi pri de-
belušnih ljudeh dva in polkrat tako
pogosto kakor pri normalno težkih.
Vnetje ledvic in sladkorna bolezen se

pa pojavita skoraj dvakrat tako po-
gosto.

Večina boleznih odraslih ljudi se lahk-
ko pojavi kot posledica debelušnosti,
posebno boleznih srčnega ožilja in led-
vic, ki dosti doprinesejo k skrajšanju
življenja. Tako je število smrtnih pri-
merov pri debelušnih ljudeh, ki so
umrli za srčnimi boleznimi ali za kap-
jo en in polkrat tako veliko kakor pri
normalno težkih ljudeh in skoraj dva-
krat tako veliko kakor pri ljudeh pod
normalno težo. Pri srčni angini (An-
gina pectoris) je razlika še večja, in
sicer umrje za to boleznijo dvakrat
več debelušnih ljudi kakor normalno
težkih in dva in polkrat več kakor
manj ko normalno težkih ljudi. Vnetje
ledvic terja pri debelušnih ljudeh tri
četrtine smrtnih primerov več kakor
pri normalno težkih, in dvakrat in
četrt več kakor pri manj ko normalno
težkih ljudeh.

Radio Ljubljana od 18. do 24. maja 1939.

CETRETEK 18. MAJA

9.00: Napovedi, poročila 9.15: Ploš-
če 9.45: Verski govor 10.00: Prenos
cerkvene glasbe iz ljubljanske stol-
nice 11.00: Havajske kitare 11.30:
Radijski orkester 13.00: Napovedi
13.20: Trobenta solo 17.00: Kmet, ura
17.30: Koncert lahke glasbe 19.00: Na-
povedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50:
Prenos šmarnic iz trnovske cerkve
20.30: Pisana revija 22.00: Napovedi,
poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PETEK 19. MAJA

11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.45:
Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Ra-
dijski orkester 14.00: Napovedi 18.00:

Zenska ura 18.20: Plošče 18.40: Fran-
coščina 19.00: Napovedi, poročila 19.30:
Nac. ura 19.50: Težave na himalajskih
višavah 20.00: Veseli trio 21.00: Ra-
dijski orkester 22.00: Napovedi, poro-
čila 22.30: Angleške plošče. Konec ob
23. uri.

SOBOTA 20. MAJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00:
Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Na-
povedi 17.00: Otroška ura 17.50: Pre-
gled sporeda 18.00: Radijski orkester
18.40: Nove umetnine v cerkvah kam-
niškega okraja 19.00: Napovedi, poro-
čila 19.30: Nac. ura 19.50: Plošče
20.00: O zunanji politiki 20.30: Slo-
venski humoristi 22.00: Napovedi, po-
ročila 22.15: Radijski orkester. Konec
ob 23. uri.

NEDELJA 21. MAJA

8.00: Plošče 8.15: Prenos cerkvene
glasbe iz franc. cerkve 8.45: Verski
govor 9.00: Napovedi, poročila 9.15:
Kitajski trio 10.30: Radijski orkester
12.00: Plošče 13.00: Napovedi 13.20:
Pevski in citraški koncert 17.00: Kmet,
ura 17.30: Veselo popoldne 19.00:
Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura
19.50: Prenos šmarnic iz trnovske
cerkve 20.30: Pevski in orkestralni
koncert 22.00: Napovedi, poročila
22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 22. MAJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00:
Napovedi 13.20: Radijski orkester
14.00: Napovedi 18.00: Zdravniška ura
18.20: Plošče 18.40: Kulturna zgodo-
vina koroskih Slovencev 19.00: Na-
povedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50:
Zanimivosti 20.00: Koncert komorne-
ga tria 20.45: Citraške ločke 21.15:
Iz jugoslovanskih oper 22.00: Napove-
di, poročila 22.15: Pevski zbor »Zarja«
iz Tacna. Konec ob 23. uri.

TOREK 23. MAJA

11.00: Šolska ura 12.00: Zvoki iz
Česke 12.45: Poročila 13.00: Napovedi
13.20: Radijski orkester 14.00: Na-
povedi 18.00: Klavirski koncert 18.40:
Cloveški tipi in značaji 19.00: Na-
povedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50:
Deset minut zabave 20.00: Plošče
20.20: Roza, komedija 22.00: Na-
povedi, poročila 22.15: Radijski orkester.
Konec ob 23. uri.

SREDA 24. MAJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00:
Napovedi 13.20: Šramel 14.00: Na-
povedi 18.00: Mladinska ura 18.40: Pod-
luga za odmero posrednih in nepo-
srednih davkov 19.00: Napovedi, po-
ročila 19.30: Nac. ura 19.50: Prirodo-
pisni kotiček 20.00: Plošče 20.15: Pre-
nos iz Zagreba: Koncert Hrvatskega
obrtnega pevskega društva »Jug« 22.00:
Napovedi, poročila 22.15: Kvartet man-
dolin. Konec ob 23. uri.

MOŠKI!

Za
zdravljenje
spolne
slabosti

seksualne impotence, za spolno slabost in
za ojačitev funkcije spolnih žlez poskusite
originalne neškodljive

HORMO-SEKS-pilule

Dobro se vseh lekarnah.
30 pilul din 84-
100 pilul din 217-
300 pilul din 560-
Zahtevajte samo originalne »Hormo-Seks« pilule, ki so
zunaj na skali: opremljene z zaščitno znamko. Po
pošti razpošilja lekarna L. BAHOVEC, Ljubljana.
Glavna založba »Vis-Vit« kem. laboratorij, Zagreb,
Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 28. 856-37.

Obilna
pena -
lahko
pranje!

Če se milo tako dobro peni
kot Schichtovo terpentinsko
milo, pranje ni niti na pol tako
naporno. Perilo bo popolnoma
čisto, ostane nepoškodovano
in Vas vedno znova razveselju-
je s svojo bleščečo belino.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

Dobro obrit-
dobro volje!

ROTBART

Če Vam je težko pri srcu
in si želite malo razvedrila,
potem sezite
po »Družinskem tedniku«!

FR. P. ZAJEC

IZPRASAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, loplomeri, barometri,
hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnice in srebrnine.
Samo kvaliteta optika! Ceniki brezplačno!

Poceni boste kupovali
vse kje potrebujete, ako zahtevate
pas brezplačni katalog
»Kaspar & Opler«
SADSKA ULICA 10

Obleke, perilo, vetrni suknjiči,
dežni plašči, trenčkoti in vsa prak-
tična oblačila, nudi v največji
izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Novela »Družinskega tednika«

BLOM

Danski napisal Hasse Zetterström

Stali smo na hodniku voza cestne
železnice. Bilo nas je pet potnikov.
Eden izmed nas je bil Blom. Na le-
pem mi je dejal:

»Vsi smo tako mrki in pusti. Ne
moremo začeti pogovora, ne da bi se
prej drug drugemu predstavili. Dobra
bi bila kakšna sprememba.«

»Poglej,« sem dejal, »tu stojimo
trije. Tam starejši, debel gospod, tam-
le mlada, ljubka gospodična in neki
častnik. Začni se pogovarjati z njimi.
Prični s svojo reformo!«

V Blomovih očeh se je nekaj zasve-
tilo. Pogledal je starega, debelega go-
spoda, ga prijazno motril in naposled
ponižno menil:

»Precej debeli ste gospod.«

Opazoval sem vse tri potnike. Čast-
nik se je smehljaj, mlado dekle je
bilo vse preplašeno, in stari gospod,
ki so mu veljale Blomove besede, je

zardel in odvrnil: »Kaj vam je pa
to mar?«

»Oho,« je prav tako prijazno rekel
Blom, »seveda mi je mar. Debeli ljudje
niso prav zdravi. Vsak debelih je bo-
lehen. Posameznik nikakor ne sme
zbuhati pozornosti družbe. Če se zaradi
svoje debelosti ne boste mogli več
preživljati, bom moral poseči vmes.
Družbi boste — to se pravi meni v
nadlego. Torej vidite, da se upravičeno
zanimam za vašo debelost. Nekaj mo-
rate napraviti, da boste shujšali. Ali
zvečer jeste? Ali dosti pijete?«

Stari gospod je težko dihal; ko je
spovednik stopil na hodnik, se je obrn-
il k njemu in zarenčal:

»Ali mora človek v tramvaju poži-
rati takšne žaljivke?«

Spovednik se je vprašujoče ozrl na
nas. Ni si mogel misliti, da bi kdo
žalil starega gospoda. Že pet let je bil

v službi pri cestni železnici, videl je
vse mogoče ljudi in ni prišel prav nič
v zadrego. Ker je vedel, da sam sta-
rega gospoda ni užalil, je požril odgo-
vor. Bil je dovolj pameten, da se ni
začel pripraviti brez vzroka.

»Ali ni res,« je menil Blom in se
obrnil k mladi dami, »da je danes
krasno vreme.«

Mlada dama, ki je bila res zelo
drobena, je strmela kar naravnost v
zrak, častnik se je pa kar naprej
smehljaj.

»Vaše molčanje si razlagam kot pri-
trdilo,« je nadaljeval Blom. »Hkrati
mi dovolite povedati, da se vam klo-
buček kaj čedno poda. Ravno prave
barve je in oblike. Dober okus imate.
Ali ste ga sami izbrali?«

Mlada dama je pogledala proti stro-
pu in trinajstkrat zaporedoma pre-
brala: »Ne izstopaj med vožnjo, ker je
nevarno.«

Blom jo je ves čas gledal v oči in
naposled rekel:

»V vsem svojem življenju vam ni-
sem storil nič žalega, in vendar ste
tako neprijazni. Če bi vas srečal na
kakšnem plesu ali gostiji, bi mogoče
z menoj ljubimkali, morebiti bi se še
zaročila, morebiti bi se...«

Mlado dekle je postalo rdeče ko rak.
Gnetla se je k izhodu in vzkliznila:
»Ustavite, sprevednik! Izstopila bom!«
Izstopila je med vožnjo in častnik ji
je prijazno ponudil roko. Ko ji je iz-
kazal svojo ljubeznivost, se je obrnil
k Blomu in dejal:

»Nikakor niste gentleman! Z damo
se ne ravna tako kakor ste ravnali
vi!«

Blom je zasijal: »Izvrstno! Čisto
prav ste me razumeli. Mislim, da bi
mi povedali o gentlemanu prav isto,
čeprav bi bili v navadi še dvoboji.
Potlej bi bilo to kaj drzno. Zda pa
ne morem zaradi te zadeve storiti ni-
česar več. Samo razjemim se še lahko.«

Častnik mu ni odgovoril. Moško je
stal, dokler se ni umaknil korak v
stran, da bi napravil prostor gospodu,
ki je vstopil.

Novi potnik je bil mož srednjih let,
nedolžnega in prijaznega otroškega
obrazu. Imel je goste, nakodrane lase,
ki jih je pokrival majhen klobuk. Mož
je obstal med Blomom in častnikom.
Voz je zdrdral naprej.

Pred akademijo znanosti se je Blom
lotil rečesa, kar me je presenetilo. Na
lepem je potegnil klobuk z gostih in
skodranih las našega novega sopot-

nika, si ga ogledal od vseh strani, po-
tlej pa z roko pograbil mirnega go-
spoda za lasuljo. Brodil je z roko po
laseh in se čudil:

»Kakšni lasje! Kakšni lasje! Naj-
lepši so, kar sem jih videl v svojem
življenju. Kaj pa delate z njimi, da
so tako mehki? Ali si jih mazate?«

Mož je potrpežljivo prenašal Bio-
mova čehljanje, se prijazno smehljaj
in čisto mirno odgovoril:

»Moji lasje so bili zmerom gosti.
Nič posebnega ne potrebujem zanje,
samo včasih jih umijem. Moja mati
je imela tudi zelo goste lase.«

Blomova roka je rahlo zdrsula z las.
Pričakoval je kaj drugega. Ni vedel,
kaj bi rekel, častnik je pa dejal na-
mesto miroljubnega moža:

»Kako morete trpeti, da vam tuje
šari po glavi!«

»Ah,« je odgovoril mož s pobožnim
izrazom in lepimi lasmi, »bil sem vr-
tar v zavodu za takšne ljudi in vem,
kako je treba z njimi ravnati — samo
ljubeznivo in potrpežljivo — samo lju-
beznivo, nima smisla, da bi bili z njim
mi surovi.«

Ko je Blom zaslusal te besede, je še
med vožnjo skočil iz tramvaja.